

SOKOLSKI GLASNIK

GLASILO SAVEZA SOKOLA KRALJEVINE JUGOSLAVIJE

ČUVAJTE JUGOSLAVIJU!

Izlazi svakog petka • Godišnja pretplata 50 din. • Uredništvo i uprava Prestolonaslednikov trg 34 • Adresa za pošiljke: Poštanski pretnac 342 • Telefoni uredništva i uprave 30-866 i 26-105 • Račun Poštanske štedionice br. 57-686 • Oglasi po ceniku •

Beograd, 27 septembar 1940
God. XI • Broj 39

Odbrana i prehrana zemlje

JEDNAKI U ODRICANJIMA I UPRAVIMA

Jedino čvrstom zajednicom, u dobru i u zlu, mogu da se održe narodi u današnjoj svetskoj buri; a pogotovo manji narodi. Jedino tako, ako se niko ne pita, i ako nema razloga da se pita ni „rašta“, ni „za koga“, već ako su svi svesni, da je sve šta god urade ili pretrpe, **URAĐENO I PRETRPLJENO ZA SVE I ZA SVAKOGA, ZA SEBE I ZA DRUGOGA, ZA DEO I ZA CELINU!** Bilo je u Francuskoj i veštačkog defetizma, ubačenog izvana, koji je stvarao takva pitanja, ali treba priznati da su mu i prilike išle na ruku, jer su se, i zavađene partije i zavađeni staleži, brinuli samo svaki o sebi, gledajući u suprotnoj grupi često većeg protivnika nego li je spoljni neprijatelj i smatrajući da je pobjeda klase, ili partije, važnija od pobjede nacije. Današnja kruta realnost im je dala i suviše jasan odgovor, ali dockan nažalost.

Nema zemlje u svetu koja bi mogla da posumnja u iskrenost naše neutralnosti, a najmanje to smeju naši ljudi. Prema tome je jasno da sve žrtve i sva odricanja koja se nameću našem svetu, proističu iz potreba i interesa celine, jednako kao što eventualno hvatanje za oružje sa naše strane, ne bi niko mogao da označi kao neki militaristički ili imperijalistički čin, već kao najosnovniju odbranu rodnog praga i njegove nezavisnosti. Šta god se međutim desilo, — uspeli mi da očuvamo svoju neutralnost, ili ne, — **KAO NAJPREČA POTREBA, PORED NARODNE ODBRANE, NAMEĆE NAM SE NARODNA PREHRANA I OPSKRBA.** I kao što vojna dužnost, u svesnom i dobro organizovanom narodu treba da je jednaka za sve, tako i **DUŽNOSTI KOJE PROISTIČU IZ OSIGURANJA NARODNE PREHRANE, TREBA DA SU JEDNAKE ZA SVE KRAJEVE I SVE STALEŽE, ZA GRADOVE KAO I ZA SELA!**

To načelo treba da je u prvom redu upereno **PROTIV SPEKULACIJE SVAKE VRSTE**, a naročito takve, koja ide za bogaćenjem pojedinaca na račun siromašnih slojeva i narodne celine. Mere što su ih u tom cilju preduzele vlasti, u glavnom su dobre, ali one treba da su isto tako dobro rukovodene; pa da se ne dogodi da se izrabljuju protiv partijskih ili ličnih protivnika, dok se naprotiv gleda kroz prste vlastitim pristalicama, ili imućnijim i „uglednijim“ ljudima. Narod će steći poverenje u te mere i rado će pristati na sva odricanja tek onda, kad vidi da je ruka zakona dostižna za sve, te da onaj koji, zbog lične koristi, oštećuje celinu, prestaje da bude i „ugledan“ i „pristalica“, a postaje samo prestupnik, gori od neukog seljaka.

Samim kaznenim merama se neće, međutim, postići mnogo, ako nema **PLANSKI SMIŠLJENE I JEDINSTVENE ORGANIZACIJE**, koja će umeti unapred da predvidi stvari i da preduzme mere, kako da narodna prehrana bude osigurana, ne za mesec ili dva, već za čitavu zimu i proleće, pa i za čitavu godinu i više! To je potrebno obzirom na neizvesnost o trajanju rata; na eventualnost da i mi, protiv svoje volje, budemo zapleteni u sukob; kao i obzirom na činjenicu, da ovaj rat može da završi tolikim opustošenjem dobara, da godine koje nadodu posle njega, mogu da budu još gore nego li one, kad pod pritiskom ratne discipline stvari prisilno funkcionišu.

Merodavni faktori su i u tom pravcu preduzeli izvesne mere, ali mi smatramo da bi, pored brige za narodnu odbranu, to trebalo da predstavlja glavno zanimanje svih faktora u zemlji, i da bi trebalo da se potisnu u drugi plan sva druga pitanja, a naročito partijska i politička, pa da se **SVA PAŽNJA POSVETI OPSKRBI ZEMLJE!** Jer ne valja zaboraviti, da se, pored vrlo važnog hleba telesnog, tu **U VELIKOJ MERI RADI I O HLEBU DUHOVNOM!** Narod koji vidi, da se njegove vlasti staraju, da svakome osiguraju minimum opstanka, da sprečavaju da bude pljačkan od nesavesnih ljudi i da unapred osiguravaju prehranu njegovoj deci, takav narod će biti **MORALNO IMUN PROTIV SVAKE DEFETISTIČKE AKCIJE**, i spreman na svaku žrtvu.

Rekli smo, međutim, da te mere treba da budu što

Њ. В. КРАЉ НА ГРОБУ ВЛАДИКЕ ШТРОСМАЈЕРА

Након посете српским манастирима и споменицима наше јуначке прошлости, у Нишу и другде, наставио је Њ. В. Краљ Петар II своја научно-школска путовања, па је том приликом посетио један део бановине Хрватске и са нарочитим пијететом се поклонно гробу великог апостола југословенске мисли и народног јединства, бискупа Ј. Ј. Штросмајера.

По бановини Хрватској је Њ. В. Краљ Петар II путовао у пратњи Њ. Кр. Вис. Кнеза Александра, затим у пратњи бана др. И. Шубашића, дивизијског генерала Николе Христића, генерала Јована Лека, итд. Наш млади Владар посетио је том приликом, не само Баково, него и Липик, Славонску Пожегу, Нашице, Кутјево, Дарувар, Новску и још нека мања места, где му је сакупљени народ, у великом броју, приредио свуда најсрдачније овације.

ГОВОР БИСКУПА Др. АКШАМОВИЋА

Најанатајнија и најсвећанија је била Краљева посета Бако-

ву, где га је дочекао бискуп др. Антун Акшамовић и поздравно га врло значајним говором. Бискуп Акшамовић је у том говору казао, између осталог:

„Ми чувари овога светишта у узбудљивој радости принашамо своје поклоне и изразе топле љубави према Вашем Краљевском Величанству, Нашем љубљеном Краљу, Витешком претставнику Узвишене Династије Карађорђевића. На то смо понукани генијем рода нашега Срба, Хрвата и Словенаца, који је поставио темеље нашој Краљевини Југославији, уједињеној по Вашем Узвишеном Родитељу, Витешком Краљу Александру I Ујединитељу. Ми и сви овде сабрани претставници из грађанских редова нашега Бакова пуни поноса и радости у својој поданичкој оданости отварамо двери овога величанственог и светог храма, завјетног светишта бискупа Штросмајера изграђенога како сам бискуп рече: „Слави Божијој, једин-

ству Црква, слози и љубави народа свога.“

„Ваше Краљевско Величанство! Ова наша Ђаковачка катедрала је највећи монументални споменик наше земље, који славу Југославије, низу вјеру и пожртвовност Католичке Цркве, а надање културну снагу и спремност хрватскога народа пренаша преко граница државе кроз све земље простране Европе. Два су у земљи светишта којима се дичи наша Југославија: То је црква на Опленцу саграђена од Витешког Краља Александра I Ујединитеља и наша Ђаковачка катедрала саграђена од бискупа Јурја Штросмајера. Из обадва ова светишта одзива нам се један глас: „Што је сунце небу сјајном, то је вјера човјечанству! Религија и морал темељни оуступови за сталност и снагу свакој држави и увјети за благостање сваком народу.“ Тако је говорио Витешки Краљ Александар I Ујединитељ, Родитељ Вашег Краљевског Величанства. Ово је било и гесло великога бискупа Штросмајера.“

Њ. В. Краљ и Њ. Кр. Вис. Кнез Александар прегледали су са највећим занимањем величанствену ђаковачку катедралу, а затим су сишли у њену крипту, те се са најдубљим пијететом поклонили гробу великог бискупа Штросмајера.

Њ. В. Краљ Петар II и Њ. Кр. Вис. Кнез Александар у разговору са бискупом Акшамовићем

јединственје. Сећам се из времена прошлог рата, колики је манјак за морал становништва у Austriji представљала чињеница, што је у угарској половини, усред нарочите државоправне поделе и нарочитих прописа, било брашна и масти за krijumčarenje по милој волји, док се у austrijskoј половини gladovalo. Ljudi su se s pravom ogorčavali i pitali: Ako smo u šančevima jednaki, i ako se, i jednima i drugima radi jednako o glavi, zašto da nismo jednaki i u svakidašnjem hlebu?!.. A to neka bude pouka i za nas. Ako imamo јединствену војску, која је спремна да, без икаквих обзира на политичку или административну поделу, брани сигурност svakog нашег краја заједничким силама, **ONDA MORAMO DA SMO JEDNAKI I U PITANJU UNUTRAŠNJE OPSKRBE;** па да сваки branilac државе буде убеђен, да је његовој породици код куће као и свакој другој, без обзира у коме крају живи. I zato se više od ичега moramo kloniti toga, да се увде специјални прописи за поједине крајеве, или ograničenja uvoza ili izvoza iz једног краја државе у други.

DUHOVNI MORAL I JEDINSTVENOST NAŠEG NARODA u овом presudnom času, traži da postoji i један visoki socijalni i ekonomski moral, koji znači **JEDNAKA ODRICANJA ZA SVE**, једнаку prehranu i opskrbu за sve, једнаке propise, једнака prava i једнаке dužnosti.

Sokolstvo za braću u Šibeniku

Čitav niz sokolskih župa u zemlji, kao i sokolskih јединица u svima našim krajevima, uputio je Savezu Sokola K.J. rezoluciju i pisma, u vezi sa raspuštanjem bratske sokolske župe Šibenik i sa konfiskacijom imanja svih njenih јединица. Iz svih tih rezolucija i pisama se vidi koliko je uzbuđenje izazvao u svim sokolskim i vanjskim krugovima u Jugoslaviji ovaj teški udarac, koji je zadesio našu rodoljubivu braću na Jadranu, i kako, u najtežim časovima sva sokolska i jugoslovenska srca једнако biju за one koji su nepravedno progonjeni.

Naša braća iz svih krajeva otadžbine traže, da Savez preduzme najenergичnije mere, da se ta nepravda ispravi, obećavajući u tome punu podršku, što je Savez, sa svoje strane, već učinio.

Skupština društva Celje-Matica

Sokolsko društvo Celje—Matica održalo je glavnu godišnju skupštinu, kao jubilarnu, jer je društvo ovih dana proslavilo pedeset godišnjicu rada. Za starešinu je ponovno izabran Dr. Milko Hrašovec.

Dužnosti sokolice

Znaš li onaj od prvih uslova da postaneš dobra sokolica? — Ko savešno vrši svoje građanske dužnosti, taj nosi u sebi jedan od prvih uslova da postane i dobar Soko. Koja sestra nalazi razloga da ne može da vrši savešno svoje građanske dužnosti, ta ne može biti dobra sokolica. Ali ima i takvih koje u velikoj ljubavi za sokolstvo, zbog njega, zanemaruju svoje građanske, a potom i porodične dužnosti. Te su u zabludi. I ne služe sokolstvu ni na korist ni na čast. Ako si učenica, radnica, činovnica ili domaćica, — ako si kći, sestra, žena ili majka, — odgovaraj najpre u potpunosti tim svojim građanskim i porodičnim dužnostima. Preostalo vreme, kao i duševne i telesne sile svoje, daruj slobodno sokolском radu.

Nekoj će se učiniti nemoguće i pitaće: »Pa šta mi onda preostaje? Kad se iscrpim tim dužnostima, ne ostaje mi ni vremena, ni sila, pa ni volje za sokolski rad.« — E, u tome je tajna i veština! Svoje građanske i porodične dužnosti dovesti u sklad sa svojim sokolskim dužnostima. Ova veština izvire iz naše istinske ljubavi za sokolskim radom, koja nam strogo nalaže: razumno gospodarenje svojim vremenom i silama. To je upravo veština nad veštinama. Biva ponekad da ona u nama nadmaši i samu sebe, te nije više samo veština, nego se približava — umetnosti.

Osim redovnih dužnosti sokolice, dešava se da dobijemo i neku naročitu. I jedne i druge mi vršimo revnosno sa istom predanošću. Ne bi valjalo da ti se ikad u duši uvuče sumnja, da ova tvoja naročita dužnost nije onoliko važna i vredna, koliko je važna i vredna dužnost one druge sestre. Ili štaviše da ti se učini, da ta tvoja dužnost nije dostojna tebe.

Nema u sokolu boljih i gorih, važnijih i nevažnijih dužnosti, kao što je isključeno da ima nedostojnih.

Ako smo se prihvatile neke dužnosti mi je vršimo i pod najzim okolnostima. Ne bi bilo dostojno sokolice da svoju dužnost napusti zato što su uslovi, pod kojima je vrši, postali teži. Istina, teže okolnosti iziskuju od nas više sila. Ali, mi se toga ne plašimo. Veća potrošnja naših sila obogaćuje naše iskustvo i razvija nam sposobnosti. Ako su okolno-

sti teže i najteže, mi umemo naše sile da udvostručimo. I tako — pobedujemo.

Jednom je neki mladić, pri biranju zanata u neodumici zapitao mudraca: »Koji je zanat najbolji?« — A mudrac mu je odgovorio: »Onaj koji vršiš sa ljubavi.« Tako je i u Sokolu. I ona najsitnija dužnost samo je prividno sitna. Ako je ti vršiš, potpuno i savešno pa još ako joj poklanjaš pažnje i ljubavi, dobija veće značenje. Ona dobija lepote; i kao pod upravom nekog čarobnog štapića, ona može da postane malo, fino umetničko delo svoje vrste.

Taj je štapić u TVOJIM rukama!

SOKOLICA GLEDA OVAKO: Sokolstvo je velika zgrada silnih razmera. Ja sam u toj zgradi samo jedna ciglja. Treba da sam potpuno ispravna i na svome mestu, jer: Jedna nevaljala ciglja nagrđuje zgradu, i znači početak njenoga rušenja.

— Jesi li kada posmatrala veliki parobrod na moru? Hiljade su zavrtnja na njemu. Ima ih velikih i malih, na vidnim mestima, ili sasvim dole na dnu, u utrobi broda. Svaki od njih ima svoj zadatak, svoju dužnost u sklopu parobroda, u njegovom održavanju i kretanju po morskoj pučini.

Šta bi bilo da zavrneš, ili odvrneš ma koji od tih zavrtnja? — On, ili bi uopšte prestao da radi, ili bi počeo da radi ludačkom brzinom. Zbog toga, u strojevima parobroda nastaje neki zasto, poremećaji ili neka eksplozija. On mora da stane, naginje se, pa može čak i da — potone...

I sav taj lom da se desi samo zbog toga, što si ti, kad niko nije video, zavrнула onaj mali zavrtnj! Zavrнула si ga, i on nije ispunjavao svoj zadatak; nije vršio svoju dužnost onako kako treba.

SOKOLICA ZNA OVO: Ja sam samo jedan mali zavrtnj na parobrodu. Ali: — od mene zavisi opstanak parobroda. — Od toga, kako ja vršim svoju dužnost, zavisi veličina snaga i moć sokolstva. Od toga, kako ja vršim svoje dužnosti zavisi veličina, snaga i moć — Jugoslavije.

Beograd

MILENA GRUBOROVA

Порука Савета патриотских, ратничких и витешких организација

Савет патриотских и витешких организација, у коме су учлањене ове организације: Савез Сокола Краљевине Југославије, Удружење резервних официра и ратника, Удружење носилаца Албанске споменице, Удружење резервних подофицира, Коло српских сестара, Савез ратних добровољаца Краљ. Југославије, Удружење ратних инвалида, Београдско женско друштво, Удружење носилаца ордена Карађорђевог звезде са мачевима, Удружење носилаца ордена Белог орла са мачевима, Удружење одликов. златном или сребрном медаљом за храброст, Српски културни клуб, Југословенски културни клуб, Удружење ратних сликара и вајара 1912-18, Стрелачки савез Краљевине Југославије, Савез југослов. емигрантских удруж. из Јулијске Крајине у Београду, Савез скаута Краљ. Југославије, београдски Обласни одбор Јадранске страже, Трговачка омладина, Српско привр. друштво „Привредник“, Друштво Светога Саве, Савез националних установа — Вршац, Удружење пензионисаних официра и војних чиновника и Удружење „Народна свест“, упутио је Савезу Сокола Краљевине Југославије ово писмо:

„У седници Савета, од 12 о. м., случај распуштања СОКОЛСКЕ ЖУПЕ ШИБЕНИК, скренуо је на себе пажњу присутних и био предмет живе дискусије.

Једнодушном одлуком, Савет се придружује протестима које

сте, поводом овог случаја, учинили код меродавних фактора и жали, што је уопште било могуће да се оваква одлука донесе у времену, када нам је компактно националног духа потребнија него икада.

Савет патриотских организација верује да ће одбранбени дух нашег народа постајати све јачи и чврћи и да ће национална свест о јединству на крају триумфовати, на корист Краља и отаџбине.“

Jubilej Sok. društva Litija

Sokolsko društvo Litija, dravska banovina, proslavilo je, 15 o. m., najsvetanije tridesetgodinjicu opstanka i rada. Svečanosti su otpočele utakmicama još 8 septembra, koje su nastavljene 15 o. m. Takmičile su se kategorije u raznim disciplinama, pred velikim brojem gledalaca, koji su također srdačno učestvovali u dočeku brojnih gostiju iz okolnih jedinica i mesta. Na letnjem vežbalištu pozdravio je učesnike starešina, brat Lajovic, izvevši istorijat rada litijskog sokola, čije je zasluge također podvukao i priznao u ime župe Ljubljana, tajnik, brat Flegar. Posle govora stavljene su spomen trake na društvene naraštajske i članske zastave, pa je otpočeo javni nastup, pred ogromnim mnoštvom gledalaca, koga nije mogla ometi ni žestoka kiša. Sa vežbališta

Sok. društvo Beograd - Matica predaje puškomitraljez II Pešadijskom puku (vidi članak u feljtonu)

prešli su sokoli i publika sa brojnim zastavama i muzikom u sokolski dom, gde se razvilo sokolsko veselje. Tu su podeljene takmičarima diplome uz prigodne govore.

Svečanosti su zaključene uz oduševljene manifestacije za sokolske i narodne ideale. Publika je bila zadovoljna nastupom takmičara kako u lakoatletskim disciplinama, tako i u odbojci i na javnoj vežbi, a sve kategorije izvele su svoje tačke u savršenoj tehničkoj obradi. Litija je još jednom zasvedočila svoju odanost sokolskim idealima. Gosti i braća bili su i na odlasku najstodajnije pozdravljeni.

Спомен на једног ретког јунака

Поршле недеље навршило се двадесетпет година од јуначке погибије једног од најхрабријих официра јуначке српске војске из светског рата, потпуковника Душана Ђурића, команданта Четвртог пешадијског пука, другог позива, који је пао, погођен куршумом у срце, за време најжешће борбе, прса о прса, на Мачковом камену. До своје јуначке смрти, херој Душан Ђурић стварао је права чуда својим јунаштвом, командујући храбрим ужичанима, који заједно с њиме нису питали колико је непријатеља, него где је. Гудуре Рожња, Сокола и Јагодине, ориле су се од громовитих поклика: „У боју у боју!“ А са речима њему најмилије песме Зајчеве: „Нек душман зна, како времо ми“, повео је своје јунаке на последњи подвиг, који му је донео вечиту славу и захвалност народа и отаџбине.

Душан Ђурић се родио у Ивањици 1874. У Београду је свршио обе школе војне академије и генералштабну припрему. Сав његов живот био је озарен само једном мишљу и жељом: За слободу свога народа, дати себе свега! Његова јуначка дела остала су уписана на свакој стопи наше земље, у сваком срцу југословенском. Она су светао пример и нама соколима, који ћемо се знати угледати у пример Душана Ђурића, ако то захтеба.

Нека је вечна слава немирлом витезу, потпуковнику Душану Ђурићу! **J. M.**

Врло плодан рад Соколског друштва Београд - Матица

Соколско друштво Београд-Матица схватајући озбиљно данашњу ситуацију, интензивно се је дало на посао, тако да је у свима правцима развило своју активност.

1. Стрелачки одсек преко целог лета вршио је обуку у гађању из малокалибарске и војничке пушке, тако да је 209 чланова, чланица и нараштаја успособљено за руковање и гађање из војничке пушке, а 110 нараштајаца и деце за гађање малокалибарском пушком. На крају су извршена гађања тачно по програму издатом од стране братског Соколског Савеза и то на школску и бојну мету као и друштвене утакмице на наградној мети. Гађања су вршена

на стрелишту код Цареве ћуприје, као и на војном стрелишту у Јајинцима. По коначно завршеном гађању стрелци су се оквалификовали овим редом за следеће класе:

СТРЕЛЦИ I КЛАСЕ:

Тодоровић Јелисавета, — Костић Брајко, — Бахтић Дра. Фрањо, — Атанацковић Драгољуб, — Јовановић Јелена, — Бујински Стеван, — Мандић Лазар, — Новотни Отокар, — Јовановић Милутин (дете), — Теодоровић Милена, — Маринковић Добривоје, — Томић Гојко, — Ђоровић Јово, — Јовановић Марија, — Буђански Рудолф (нар.), — Анђелић Живка, — Жиц Фрањо, — Белић Надежда, — Јовановић Владимир (нар.), Станковић Зоран (нар.), — Голднер-Нешић инж. Љуби-

ца, — Марковић Коста (нар.).

Поред ових лепих успеха, постигнут је и један велики морални успех, јер је чланство стално било у живом покрету и контакту са соколаном и соколским радом. На стрелишту су редовно наше вредне чланице добротворног одсека припремале пољски ручак, који је увек протекао уз шалу, весеље и братско расположење. Стрелаче се је међу нашим чланством толико популарисало, да су са нестрпљењем чекали од недеље до недеље, када ће се ићи на стрелиште, а када им је наш Реперент стрелачког одсека, брат Рада Косовић, мајор, приликом завршних друштвених утакмица саопштио, да су друштвена гађања завршена у наставку 1940 години и да ће бити радостан ако све стрелце, када се опет позову, види на абсорном месту у 1941 г., сви су осећали да се растају са нечим што им је мило и драго.

Овом приликом морамо изнети један лепи гест нашег драгог брата, Митровића Милутина,

референта стрелачког одсека Жупе, који је у току друштвених утакмица нашем отсеку лично донео на стрелиште и предао два лепа дара, са жељом да се даду најбољем стрелцу — члану и чланици. Ове су награде добили сестра Јелисавета Тодоровић и брат Гојко Томић. Остали стрелци I класе биће на свечан начин одликовани „Медаљом добром стрелцу“, дипломама и осталим наградама, које ће се предати награђенима 1 децембра.

2. Велосипедски одсек. Увидели смо важност и потребу да млађе генерације наших припадника успособимо за бициклизе који би у даном моменту врло корисно послужили за курирску и обавештајну службу. Велики број оних који нису војни обвезници: чланице и нараштајке, нараштајци и деца цело лето су на нашем летњем вежбалишту учили терање бицикла. Управа друштва набавила је и ставила на расположење за ову сврху потребан број мушких женских и дечјих велосипеда,

те се је и у овом правцу постигао врло добар успех.

3. Соколски аутомобилски курс. Схватајући огромну важност и значај моторизације у данашње време, а посебно аутомобилизма, — као новина први пут у соколским редовима, основан је соколски аутомобилски курс. Иницијативу су дали и курс организовали поједини чланови нашег друштва с тим да ови курсеви буду за све припаднике престоничког соколства. Међудруштвени одбор београдских соколских друштава са одобравањем и разумевањем подупро је ову акцију са своје стране. I. Соколски аутомобилски курс на коме се сада налази 20 слушалаца (18 чланица и 2 члана) сви из нашег друштва, завршава се 5 октобра. Резултати који су постигнути како на теорном, тако и на практичном (вожење) течају су врло добри. Ово је сада био само покушај због чега је на курс узет мањи број слушалаца и сада је у пракси стечено једно важно искуство — да се на будуће курс

Sokolstvo u slavu rodoljubivog katoličkog sveštenstva

(Povodom govora biskupa Dr. Akšamovića)

U isti mah, dok nas „Hrv. straža“ i „Obzor“ napadaju, da je sokolstvo „najveći protivnik vere i katoličke crkve“, mi iz dubine duše kličemo: **Da živi dakovački katolički biskup, dr. Antun Akšamović, i da Bog da, da imamo što više takvih biskupa!**

Ako tako srdačno pozdravljamo biskupa Akšamovića, kao što smo uvek hvalili tolike druge odlične katoličke crkvene dostojanstvenike, kao što su Štrosmajer, Rački, Bijankini, Učelini i td., — misle li „Hrv. straža“ i „Obzor“ da to činimo za to, što su oni „protivnici katoličke crkve“ i „bezverci“, ili možda zato, što „nisu dobri Hrvati“? Jer druge alternative nema: ili mi nismo protivnici katoličke crkve, kad hvalimo tako odlične njene predstavnike; ili ti predstavnici nisu dobri katolici, kad ih mi, tobožnji protivnici katoličanstva, slavimo!

Jedva da bi se moglo očekivati, da bi čak i „Hrv. straža“, koja je prilično neobuzdana u tvrdnjama, mogla da ustvrdi, da je ova druga alternativa tačna... Znači dakle, da niko nije sretniji od sokolstva kad, za dobrog i ispravnog sveštenika, katoličkog, pravoslavnog ili muhamedanskog, može da kaže, da je (kao što to i pravila svih tih crkava propisuju) ujedno i gorljiv rodoljub, uzoran državljani, te da je odan svome narodu, Kralju i državi. Ništa drugo mi ne tražimo od njih; a najmanje nas smeta njihova revnost u veri i njihova ođanost crkvi. Znamo naprotiv, da samo oni ljudi, koji svoje glavno životno zvanje vrše u redu, mogu da budu i dobri rodoljubi; pa zato njihova ispravnost, kao sveštenika, može samo da daje još jačeg ugleda njihovoj is-

seve može primiti mnogo veći broj slušalaca tako, da ćemo kroz kratko vreme usposobiti znatan broj automobila. Kurсом управља и главни је наставник брат Раде Косовић, мајор, одличан аутомобилски стручњак.

Круна свих наших прегнућа у овој години посебне соколске делатности у нашем друштву је јавни час, са кога чист приход (преко 15000 динара) предадосмо Господину Министру Војске и Морнарице, нашој смо добили топлу захвалницу. Затим је набањен један пушкомитраљез са посветом „2 храбром пешадији — Соколско друштво Београд — Матица“. — који смо прошле недеље, на врло свечан начин, предали на Бањици, пред постројеним пуком, са пуковском заставом и музиком, и на тај начин још једном доказали колико нам на срцу лежи наша храбра војска.

Матица може бити поносна на ове своје успехе, али несмемо и већемо стати.

правности u nacionalnom i državljanskom pogledu.

Zašto mi dakle kličemo tako radosno: Da živi biskup Akšamović?! Da li zato, što je učinio nešto u specijalnu korist sokolstva ili našeg lista? Ni govora! Mi to činimo zato, što se, nakon duljeg vremena, ponovo javio jedan od najuglednijih predstavnika katoličke crkve u našem narodu, koji je ujedno i naslednik velikog Štrosmajera, da u katoličkom

Streljački otsek Sokolskog društva Beograd-Matica (vidi članak u feljtonu)

hramu, u prisustvu svojih vernika Hrvata i hrvatskog bana, dočeka Vladara svoje zemlje, rečima, koje su i duboko katoličke i duboko hrvatske, i duboko jugoslovenske.

„Hrv. dnevnik“, koji je inače doneo lep prikaz o Kraljevom putovanju, podvlačiči oduševljenje naroda, izostavio je, doduše, gotovo čitav onaj deo biskupova govora, koga mi navodimo u današnjem broju, ograničujući se da zabeleži samo biskupov pozdrav Kralju i Kraljevskom Domu; dok je „Hrv. straža“, kao organ katoličkog episkopata, sasvim prećutala govor svog, katoličkog episkopa! Medutim, ni ta anomalija, ne može ništa da izmeni na visokom značenju biskupovih reči, ni ti može da posluži kao dokaz, da su sveštenici, koji inspirišu „Hrv. stražu“, verniji Hristovi sledbenici, dostojniji katolici i rodoljubiviji Hrvati, od biskupa Akšamovića...

Koliko naš svet nema ni trunke mržnje, ni prema kojoj veri i plemenu, najbolje je pokazala baš pojava ovog govora. Svi dobri Srbi i Hrvati, svi Jugosloveni, a članovi jugoslovenskog sokolstva pogotovo, kao da su istog časa zaboravili i da postoji neki klerikalizam, i tolika njegova, sasvim suprotna dela i reči, — obradovali su se kad su pročitali biskupov govor i izražavali želju, da svi katolički sveštenici, zajedno sa pravoslavnim, tako

Premeštanja sokola i napadaji na sokolstvo

Pišu nam iz Siska: Ovdajšnje sokolско друштво је, usled premeštaja izgubilo nekoliko svojih zaslužnih članova, naročito brata Viktora Radoševića i s. Zlatu Šoštarić. Brat Radošević ima već 25 god. učiteljske službe, dvoje dece u višim razredima gimnazije i treće na univerzitetu, a po priznanju građanstva jedan je od najboljih učitelja u Sisku. Ipak je premešten u selo Zgrade, srez Slav. Brod, gde nema nikakve srednje škole. — Sestra Šoštarić ima 33 god. službe, u Sisku ima svoju kuću i staru bolesnu majku od 75 god. a ipak je premeštena u selo Veliku Trnovicu, srez Garešnica, tako da će biti prisiljena da bolesnu majku ostavi bez svoje nege.

Zbog čega ovakvi progoni i o-

Pišu nam iz Vojnog Tuka: Prošlih dana je iz našeg mesta premešten učitelj Rade L. Mrvoš, osnivač naše sokolske čete, i vrlo zaslužni sokolski radnik, pa je bačen u planinsko selo Gornje Borce, posle 10 god. besprekorne učiteljske službe i rodoljubivog rada u narodu. Nikakvog drugog razloga za njegovo premeštanje nije bilo, nego taj što je Soko, i što je preko sokolskog društva prosvetivao narod. Pokušalo se da se slomi i da se odrekne tog rada, ali bez uspeha; pa je kao karakteran čovek i dobar rodoljub morao u progonstvo.

Mač osvete, zbog sokolskog rada, zahvatio je i Mariju Lipovac, učiteljicu iz Mrkopolja, čiji je suprug još za vreme pro-

ovdajšnjeg povereništva drubrovačkog Ouzora, brat Spasoje Grego, ni za kakav drugi razlog, već zato što je podstarešina sokolskog društva. Sama uprava Ouzora nije mogla drukčije motivisati to otpuštanje, već time da »mora ići«; a u predatnom zapisniku je izričito kazano, da je brat Grego vodio povereništvo tačno i sa stručnom spremom. — Pored njih je premeštena i s. Anka J. Zuvela, učiteljica, zbog svoga sokolskog rada.

Cilj ovih premeštanja je uništenje našeg sokolskog društva. Ali taj cilj se neće postići, jer progonoštvu samo jačaju naše ređove i odluku, da izdržimo do konačne pobede. A čitav razuman svet se pita, kamo vodi ovakva politika i ko može da ima od nje koristi?

Sramni ispadi

Pišu nam iz Karlovca: U noći od 21 na 22 septembra nepoznati počinitelji ispisali su zidove našeg Sokolskog doma najbesramnijim pogrđama na sve što jednom čestitom državljaninu i Jugoslovenu treba da je najsvetije. Nije im bilo dosta da su svoju »kulturu« ostavili na vanjskim stranama doma nego su preskočili ulaz i išarali unutrašnje zidove. Pogrđe su ispisane nekom specijalnom tekućinom, koju je veoma teško odstraniti sa zidova.

Karakteristično je da je gradska policija bila u tragu počiniteljima, ali je radije probudila našeg podvornika, da u tri sata noću čisti zidove, nego da dalje tjera počinitelje, koji u ostalom nisu tako jako »nepoznati«. Taj kukavički čin učinio je sasvim obratan efekt, što se najbolje vidilo na takmičenjima naraštaja u lakoj atletici, gdje se takmičilo preko 50 najboljih naraštajaca našeg društva za bodove i pobjedu. Nas to pobuđuje na još intenzivniji rad i pokazuje nam put kojim treba da ide sokolstvo u ovom gradu.

NAPADAJ NA MARIBORSKE SOKOLICE U ZAGREBU

Dana 15 septembra održano je u Zagrebu damsko lakoatletsko takmičenje, za prvenstvo države. Na tom takmičenju postigle su odlične uspehe takmičarke iz Maribora. Kao Sokolice smatrale su da i u Zagrebu smiju slobodno nositi sokolske značke, ali prevarile su se. U subotu naveče grupa mariborskih Sokolica vozila se u tramvaju, gde su bile insultirane i napadnute rečima: „Ovo nije Jugoslovenski Zagreb“, „Ovdje ne smiju biti Jugosokolice. Sestre su na prvoj stanici sašle sa tramvajima, ali se tu odmah našlo nekoliko članova „Hrvatske Gradanske zaštite“, koji su fizički napali Sokolice, tražeći da skinu sokolske značke. Kad to sestre nisu htele izvršiti, udarali su ih, te su konačno izvukli revolvere, tako da su, pred takovim dokazima kulture, i sestre iz Maribora bile prisiljene da skinu značke i da ih predadu članovima Zaštite.

Slog rata bio proganjen od Austrije i prebegao u inozemstvo, da se bori u dobrovoljačkoj legiji. Baš ta njegova rodoljubiva prošlost upisana mu je u greh, pa je zato njegova žena rastavljena od muža i troje male dece, da im se razori porodica.

Sličan slučaj dogodio se i učiteljici, Mandici Hipšer, koja takode mora da se odvoji od kućnog ognjišta i dvoje dece, i da pođe u bezputno selo, gde ne može dobiti stana ni za jednu osobu. I ona je kriva samo zato što je bila dobra nastavnica i dobra sokolica.

Sav pristojan svet zgraža se nad ovakvim progonoštvima i nad akcijom vlasti, koja nema pametnijeg posla, nego da goni Sokole i da razara porodice. Cilj protivnika je jedan jedini, da uništi sokolstvo i jugoslovensku misao. Ali u tome neće uspeti, jer sva ta progonoštva samo čeliče sokolsku volju i jačaju simpatije javnosti za proganjene.

Pišu nam iz Vele Luke, u Dalmaciji: Odavde je premešten brat Petar Stipković, učitelj, u selo Ogorje, opštine Muč, samo zato što je bio tajnik ovdajšnjeg sokolskog društva i dobar Jugosloven. U isto vreme smenjen je sa

vačke nečovečne kazne? Samo zato što su br. Radošević i s. Šoštarić bili neumorni radnici u sokolskom društvu; što je br. Radošević bio naročito agilni pri zidanju sokolskog doma, a s. Šoštarić je u Prosvetnom odboru posvećivala sve svoje slobodno vreme našem naraštaju. Oni su kažnjeni dakle jedino zbog svoje savesnosti i rodoljublja, kao i zato da se onemogući rad sokolskog društva. Premeštanje im je saopšteno u poslednji čas, sa nalogom da istog trenutka krenu na novo mesto, dok se premešteni nesokoli i danas nalaze u Sisku, sa obećanjem, da će im premeštaj biti obustavljen.

Pišu nam iz Osijeka: Prošlih dana suspendovan je od službe niš brat Đorđe J. Vitas, opšt. blagajnik u Čepinu i starešina sokolske čete Čepin. Razlog je to, što je br. Vitas bio stari i agilni soko, što je za sokolstvo radio u svojoj okolini, i što je bio dobar Jugosloven.

misle i govore, pa da Bog dade sreću i blagostanje — i banovini Hrvatskoj i Kraljevini Jugoslaviji!

Tako misli naš svet u ogromnoj većini i tako zamišlja odnos između vera i crkava, znajući vrlo dobro, koliko poštovanja duguje njihovoj uzvišenoj misiji. To je i sokolsko gledanje. Dok naprotiv gledanje onih, koji ga kleveću, da je protivnik katoličke crkve, predstavlja samo tendencioznu kampanju, inspirisanu od neprijatelja našeg naroda, škodljivu i za hrvatstvo i za katoličanstvo.

Značke na prsa!

Savez Sokola je ovih dana jednom odlukom, — kojom je snižena cena članских и соколских значака на 5 динара, а нараштајских на 3 динара, — омогућио свакоме Соколу да набави значку и да је носи. Не треба да објашњавамо нашем чланству и нараштају, где год је то икако могуће, да треба да носе соколске значке. Треба их носити у свима приликама и на свим местима, где је ношење значки прописано и дозвољено по соколским прописима.

ЗНАЧКЕ НА ПРСА, — СОКОЛСТВО У СРЦЕ! САД ВИШЕ НЕГО ИКАД!

Kratke vesti iz našeg sokolstva

Za vreme posete Cetinju, posetio je Nj. Sv. patrijarh Dr. Gavri-
lo novogradnju sokolskog doma,
gde ga je pozdravio starešina žu-
pe br. Milošević, podvukavši zna-
čaj uloge, koju će igrati ovaj
dom kao stecište omladine, a
koji je do sada stajao oko
700.000 dinara.

U utorak uveče priredena je
svečana akademija u pozorištu,
sa prikazivanjem filma sa moj-
kovačke proslave, u počast Nj.
Svetosti patrijarha, koji je stigao
na priredbu u pratnji bana g.
Krstića i brojnih odličnika, poz-
dravljen od starešine Miloševića
prigodnim govorom. Nj. Sv. pa-
trijarh Dr. Gavriilo gledao je
mojkovački film sa interesova-
njem i uzbuđenjem, jer je i on,
kako je poznato, učestvovao u
borbama na Mojkovcu, zašto je
i odlikovan Karadordevom zve-
zdom.

Sokolsko društvo Donji Loga-
tec održalo je javni nastup, spo-
jen sa utakmicama članstva u pe-
teroboju, na kome su uzela uče-
šća i okolne jedinice u velikom
broju. Program je otpočeo pred
ogromnim mnoštvom gledalaca,
govorom starešine, Dr. Cirila
Kraševca, uglednog advokata i
neumornog sokola. U raznim ta-
čkama nastupilo je preko 230 ve-
zbača, koji su izvedbom zadivili
publiku. Za tehnički uspeh naj-
više zasluga ima vredni društveni
načelnik, brat A. Babnik.

Društvo postoji od 1908 godine
i svojim je radom mnogo pomo-
glo kulturnom podizanju svoga
kraja.

Sokolsko društvo Selnica, v
Dravski Banovini, je izgubilo
Konečnik Franjo, učiteljicu v po-
koju, rođenu 1879. Dolgo dobo,
35 let, je delala v dobro naše
meje. Zasluženi pokoj je uživala
v kraju, kjer so preminula nje
delavna leta. Tiho, brez vsake o-
sebnosti je delala v okviru obme-
jni rod. Umreti je odšla v Slo-
venjgradec, v svojo domačijo. Ob
pogrebu so ji domačini Selničani
donesli našo prst, da bo njej tam
ob Mislinji večni san sladkejši.

Sokolsko društvo Požarevac je
među prvima sokolskim jedinica-
ma, koje su u okviru Saveznih
uputstava otpočele vaspitavanje
svojih članova u vazduhoplov-
nom duhu. Društvo je osnovalo
jedriličarsku sekciju, koja broji
preko 50 članova, i odmah je po-
čelo izgradnjom »klizača«. Dru-
štvo je počelo izgradnjom prve
jedrilice, u radionici, koja je
smeštena u suterenu sokolskog
doma. Nastavnik letenja je mo-
torni pilot Dragoljub Glišović, a
vođa grupe V. Jakovljević. O o-
stalom radu ove marljive jedri-
čarske sekcije već je pisano u
»Sokolskom Glasniku«.

Sokolska četa Grahovljani, žu-
pa Zagreb, priredila je javnu ve-
zbu, 15 o. m., koja je uspela u
svakom pogledu, zaslugom ove
marljive čete, kao i matičnog
društva Pakrac i sokolskih jedi-
nica iz Čaglića, Subocke i Dere-
ze, koje su svojim učestvovanjem
pridonogle uspehu. Program je
otpočeo govorom starešine. Sve
kategorije odlično su izvele svoje
tačke. Srdačno je bio pozdrav-
ljen nastup male dece u tači,
koju je uvećbao učitelj, br. Lu-
ka Slepčević. Župu Zagreb za-
stupao je okružni načelnik, br.
Dragutin Zehak, koji je održao
prigodan govor propraćen ovla-
štama od velikog broja prisutnih.

Četa Grahovljani spada među
najaktivnije u pakračkom okru-
žju. Na vlastitom zemljištu podi-
gla je lep sokolski dom, bez iči-
je pomoći, isključivo trudom
članstva. U okviru SPP pripre-
mljeno je zemljište za voćnjak, po-

dignut je jedan zidani most, o-
gradeno vežbalište itd. Rad u
četi nije prestajao od osnutka, a
plodovi i priznanja su sve veći.
Sednice su posećene kao skupš-
tine, članstvo je trezveno i na-
predno. Ekpa SOP župe Zagreb
održala je tečajevе odbrambeno-
sti u okolini, od kojih je najus-
peliji bio u Grahovljanima. Za
sve uspehe najviše zasluga ima
brat Slepčević. A. Magovac

Sokolska četa u Velikom Cr-
niciu priredila je 22 septembra
javan čas u selu Salakovcu, uz
obilnu pomoć matičnog društva
Požarevac. Čas je održan u dvo-
rištu opštine. Gledalaca bilo je
mnogo, iz mesta i iz obližnjih
sela. Vežbe su izvedene sa uspe-
hom i na opšte zadovoljstvo. Na-
ročito su bili pozdravljeni vojni-
ci-Sokoli ovd. puka. Ukupno je
vežbalo 85 vežbača. Javan čas je
uspeo i u progandnom pogledu,
jer Sokolska četa u Vel. Crniciu
ima nameru sa ovim javnim čas-
som da pridobije što veći broj
članstva koji bi pomagali u radu
oko podizanja Sokolskog doma u
Vel. Crniciu u spomen blaženopo-
čivšem Viteškom Kralju Aleksan-
dru I.

Lutkarski odsjek Sokolskog
društva Karlovac održao je 9
septembra sjednicu, na kojoj je
izabran novi odbor. Pročelnik
je preuzeo mesto načelnice se-
stre Vlastimile Blašković, brat
Milan Mrvoš. U odbor su još ušli
Hajdin Zarko i Vučković Dušan.
Lutkarski odsjek Sok. društva
Karlovac radi još od 1925 god.
sa malim stankama. — Lani na-
kon trogodišnje pauze nastavila
rad sa velikim poletom pod
ročelnikštvom sestre Vlastimile Blaš-
ković. Odsjek raspolaze sa 23 lut-
kara, koji su svojim radom odu-
ševljavali glavnu publiku, djecu. —
»Kića Sokolić« i »Petrica Kerem-
puh« su bili uvijek aktivni i da-
vali našoj djeci pouke i humora
tako da je svake nedjelje naše
gledalište bilo puno.

Ove godine lutkarski odsjek je
počeo nešto ranije nego lani i sa
većim poletom i vjerom u uspjeh.
Ove godine spremamo lijepo iz-
nenađenje za našu djecu, jer će
na pozornici zaigrati »Šiljo i Mi-
ki« sa svojom trupom koje lutke
su izradili naši lutkari.

JUGOSLOVENI U INOSTRANSTVU

Лист „Равноправност“, који
излази у Панчеву, јавља да је
поводом уласка Италије у рат,
интернирано више југословен-
ских интелектуалаца, од којих
неки сада слободно обављају
своје професије у унутрашњос-
ти Италије. Неки од њих налазе
се на острву Тремити. И Франце
Бевк, познати словеначки пи-
сиац, живи сада у Јужној Итали-
ји у неком граду Тарантског за-
лива.

Месеца јула интерниран је
свештеник Иван Павић из По-
речко-пулске бискупије, а жуп-
ник Антон Грбец протеран је из
Небрежине, он ипак није интер-
ниран. Почетком августа осуђен
је на принудни боравак за три
године Иван Ковач, жупник у
Шт. Виду при Вирави.

Почетком августа тршћански
префект распустио је управни
одбор југословенског кредитног
завода „Тршћанска пободилница“
и наименовао комесара.

Исти лист јавља, да је поли-
ција у Целовцу, у Немачкој, рас-
пустила Друштво св. Мохорја,
са мотивацијом да је његова де-
латност превазишла делокруг,
предвиђен правилима.

Успеле лакоатлетске утакмице Соколске жупе Београд

У недељу, 22 ом., одржане су
у Београду лакоатлетске утак-
мице за првенство Соколске
жупе Београд, на ново отворе-
ном вежбалишту Градског по-
главарства на Дунаву.

Утакмице су имале нарочити
карактер: отступило се од до-
сашање праксе, да на њима
наступе сви способни такмича-
ри, већ су се за сваку дисци-
лину такмичили по два најбоља
такмичара из друштва. Такми-
чар са најбољим резултатом или
временом освајао је 6 бодова,
другопласирани 5 итд. Збир бо-
дова појединаца одређивао је

Старшина В. Поповић предаје
пехар победнику Букићу

коначан пласман. Мушке катего-
рије, чланство и нараштај за-
једно, бориле су се за прелазни
пехар жупе, кога је прошле го-
дине освојило Соколско друштво
Београд I.

Чланице су се такмичиле у
врстама од по 4 такмичарке.
Све четири такмичарке морале
су обавезно такмичити у одре-
ђеном тробоју и трчати у шта-
фети 4×60 метара. Категорија
женског нараштаја такмичила
се једнако.

Утакмице је отворио начелник
жупе, бр. Максимовић; у име
жупске управе такмичаре је по-
здравио старшина, бр. Веља
Поповић, а у име Начелништва
Савеза, бр. Ковач, савезни на-
челник.

Утакмице су водили начелник
и начелница жупе, док су суди-
је, starterи и записничари били
чланови СОЖ. Постигнути су
врло добри резултати:

ЧЛАНОВИ

Трчање на 100 м. — Укупно
стартовало 15 такмичара у 3
предтрке 1) Јеротије Јовановић
(Београд XI) 11,3 сек. 2) Влади-
слав Букић (Шабац) 11,8 сек. 3)
Радивоје Киш (Бгд III) 12 сек.

Трчање на 400 м. — Од 16
такмичара, колико је укупно
стартовало најбоље време је по-
стигао Симон Рацковић (Бгд II)
59,1 сек. 2) Ђорђе Ђорђевић
(Бгд I) 59,2 сек и 3) Војислав
Мишковић (Шабац) 1,4 мин

Скок у вис — 1) Војислав
Мишковић (Шабац) 160 см. 2)
Селимир Радовановић 155 см. 3)
место деле са 153 см. Лајић
Стеван (Бгд VII), Миодраг Ко-
стић (Бгд III), Јован Чолић (Бгд
VI) и Живорад Милутиновић
(Шабац). Скакало је 14 такми-
чара.

Скок у даљ — 1) Букић Вла-
димир (Шабац) 6,47 м. 2) Ђор-
ђе Ђорђевић (Бгд I) 6,37 м. и
3) Милан Старчевић (Шабац)
6,34 м.

Бацање кугле — 1) Стојано-
вић Петар (Бгд III) 12,3 мет. 2)
Селимир Радовановић (Бгд I)
11,21 м. и 3) Тихомир Ђокић
(Бгд III).

Бацање диска — 1) Селимир
Радовановић (Бгд I) 34,86 мет.

2) Тихомир Ђокић 31,6 мет. и
3) Витомир Поповић (Бгд VIII)
29,50 метара.

Трчање на 1500 — Са старта
је пошло 16 такмичара а на циљ
је први стигао Миливоје Ђирић
(Ср. Митровица) 5:24,3 мин. 2)
Данило Обрадовић (Бгд. матица)
5:52,4 мин. 3) Милорад Павловић
(Шабац) 5, 54,8 мин.

Штафета 4×100 м. — Укупно
је трчало 8 штафета. Најбоље
време је поставила штафета с.д.
Шабац 48,8 сек. 2) Београд III
50,6 сек и 3) Сремска Митрови-
ца 51,8 сек.

По укупном збиру бодова
прелазни пехар Соколске жупе
Београд освојило је ове године
Соколско друштво Шабац са у-
купним збиром бодова 43, 2)
Београд I 27 бодова и 3) Бео-
град II 19 бодова. Остала дру-
штва су се пласирала следећим
редом: Београд VII (16 бодова),
Београд II (15), Београд VI (11),
Сремска Митровица (10), Бео-
град матица (9), Руски соко из
Београда (7), Београд XI (6),
Ковин (4 бода) и Земун матица
(1 бод).

ЧЛАНИЦЕ

Трчање на 100 м. — Нада
Глигоријевић (Шабац) 14,6 сек.
Марија Рижихова (Бгд I) 14,8
сек. 3) Љерка Штефанова (Бгд
I) 14,9 сек.

Скок у вис — 1) Штефанова
135 см. 2) Рижихова 130 см. и 3)
Глигоријевићева 125 см.

Бацање копља — 1) Јулијана
Ердељановић (Бгд III) 19,50 м. 2)
Љерка Штефанова (Бгд I) 17,70,
3) Милица Марковић (Бгд I)
17,48 мет.

Штафета 4×60 м. — Старто-
вало свега три штафете. Прва се
пласирала штафета Београд I
са временом 35,8 сек. док су
штафете Београда III и Шапац
поставиле у мртвој трци исто
време 37 сек.

По укупном збиру бодова пр-
вак жупе за ову годину је вр-
ста чланица Београда I са 715
освојених бодова, 2) Београд III
са 593 бода и 3) Шабац са 589
бодова.

ЖЕНСКИ НАРАШТАЈ

У овој категорији такмичили
су се, на жалост, свега два дру-
штва: Београд I (са две врсте)
и Београд III. Ма да сам Бео-
град има врло добар нараштај
а и нека друштва из унутраш-
њости, нарочито Панчево ипак
је одив женског нараштаја био
веома слаб. У међусобном так-
мичењу Београд I, прва врста
освојило је највећи број бодова
(566) и тиме освојило титулу пр-
вак жупе, 2) Београд III са 565
бодова а 3) друга врста Београ-
да I са 418 бодова. Пада у очи
сјајан успех нараштајке Сокола
III Ковићеве која је у свим дис-
циплинама освојила прво место.
Резултати су следећи:

Трчање на 60 м. — 1) Зорка
Ковић (Бгд III) 8,3 сек. Ово
време је врло добро ако се има
у виду да је државни рекорд у
овој дисциплини 8 сек. (Рекорд
је поставила некадашња члани-
ца Београда I Флора Хофман и
доцније га чак и поправила на
7,9 сек. али није признат) 2.
место је Олга Симић (Бгд I) 9,2
сек. и 3) Мила Пешарски (Бгд I)
и Пелагија Аксентијевић 9,8 сек.

Бацање кугле — 1) Ковићева
Зорка 8,63 м. 2) Вера Борисав-
љевић (Бгд I) 7,87 мет. и 3) Ол-
га Симић (Бгд I) 7,26 мет.

Скок у вис — 1) Ковићева 120
см. 2) Милица Парађанин и Ра-
мила Стаменковић (обе Бгд I)
115 см. и 3) по 110 см. прескочи-
ле су Олга Симић, Мила Пешар-
ски, Вера Борисављевић, Јелица
Константиновић (све Бгд I) и
Јелена Тотовић (Бгд III).

Штафета 4×60 м. — Београд
III 38,1 сек. Београд I, прва вр-
ста 38,3 сек. и Бгд I 2 врста
40,8 сек.

Утакмице су завршене зајед-
ничким збором. Старшина жу-

пе, бр. Веља Поповић, предао
је прелазни пехар победницима,
подвукавши, да се радује што
је баш Шабац освојило пехар,
Бог. Р. Ристић

Утакмица у одбојци у žупи Petrovgrad

Dne 22 septembra održane su
u Petrovgradu utakmice za pr-
venstvo naše župe u odbojci.

Ovim utakmicama pristupile su
vrste iz sledećih društava: Članovi:
Petrovgrad „Matica“, Vel Kikinda,
Vršac, Sanad, Ban. Karadordevo i
Baranda; članice: Petrovgrad
»Matica« i Vel. Kikinda; — muški
naraštaj: Vel. Kikinda, Petrovgrad
»Matica«, Vršac i Bela Crkva; —
ženski naraštaj: Petrovgrad
»Matica« i Vel. Kikinda. U celosti
bilo je prisutno 84 takmičara i
takmičarki.

Utakmice je otvorio načelnik
župe, brat Alojz Pogačnik, zatim
je otvirana himna i podignuta
zastava. Utakmice su protekle u
živahnoj i napetoj borbi, presene-
ne sa velikim interesom domaćeg
građanstva i sokola. Rezultat je
bio sledeći:

Članovi: I Petrovgrad „Matica“,
II Vršac, III Vel. Kikinda, IV Sa-
nad, V Ban. Karadordevo, VI Ba-
randa.

Članice: I Petrovgrad „Matica“,
II Vel. Kikinda.

Muški naraštaj: I Vel. Kikinda,
II Vršac, III Petrovgrad »Matica«,
IV Bela Crkva.

Ženski naraštaj: I Petrovgrad
»Matica«, II Vel. Kikinda.

Istoga dana održane su među-
društvene utakmice u košarci iz-
među vrsta članova i muškog na-
raštaja Sokolskih društava Pe-
trovgrad »Matica« i Beograd
»Matica«, u kojima su pobedile
obe vrste iz Beograda. Buk.

JUGOSLOVENSKA SOKOLSKA MATICA, REG. ZADR. Z O. J. LJUBLJANA

V smislu § 27, drugi odstavak
pravil se vrši druga glavna skup-
ština v pondeljek, dne 7 okto-
bra 1940 ob 17 uri 30 min. v za-
družnih prostorih v Narodnem
domu v Ljubljani.

Dnevni red: 1. Poročilo o po-
slovanju za leti 1938 in 1939; —
2. Poročilo nadzornega odbora
in odobritev računskih zaključkov
za leti 1938 in 1939; — 3. Sklepa-
nje o likvidaciji zadruge; — 4.
Volitev likvidatorjev; — 5. Slu-
čajnosti. Upravni odbor

Društvo hrvatskih profesora protiv sokolstva

„Društvo hrvatskih srednjoškolskih profesora“ je razaslalo, sa datumom 20. avgusta, „VIJESTI DRUŠTVA HRVATSKIH SREDNJOŠKOLSKIH PROFESORA“, štampane kao rukopis; a u tim vestima nalazi se i ova beleška:

„Društvo Hrvatskih srednjoškolskih profesora i Jugosokola. Na odborskoj sjednici, od 28. lipnja 1940, stvoren je slijedeći zaključak:

»Ni jedan profesor Hrvat, član DHSP, ne može biti član Jugosokolaa.

Obavještavamo o tome povjerenike i molimo ih da i oni upozore sve članove na svojem zavodu na ovaj zaključak, te da ih u eventualnom slučaju pozovu, da povuku iz njega konzekvence.

Ovo je jedinstven primer u našoj javnosti, da jedno udruženje, koje čak nije ni partijsko ni političko, već bi trebalo da je izrazito profesionalno, izvodi takvu NEDOPUŠTENU I SKANDALOZNU PRESIJU NA SAVEST I NA SLOBODU SVOJIH ČLANOVA, da im ZABRANJUJE da budu članovi jednog zakonski priznatog udruženja, ne obrazloživši tu zabranu nikakvim prestupom i nikakvom inkompatibilnošću, sa strane tog udruženja.

Prema tekstu te inkvizitorske i mračnjačke zabrane jasno je, da se ona odnosi samo na članove, koji su Hrvati. Kao što je poznato, u početku osnivanja tog profesorskog društva bilo je zaključeno, da njegovim članom ne može da bude ni jedan Srbin, ni uopšte pravoslavac; dok je to docnije izmjenjeno, tako da danas članovi mogu da budu i Srbi i Rusi, koji služe u Ba-

novini Hrvatskoj. Njima je, prema tome, dozvoljeno da budu članovi Sokola, dok je samo Hrvatima to zabranjeno! A to treba tumačiti kao da su svi Hrvati, bez razlike, prisiljeni da se odreknu samostalnog mišljenja i da se povinuju totalitarnim i reakcionarnim zabranama svoje, frankovačko - klerikalne uprave.

Navikli na nekulturnu kampanju protiv sokolstva, koja se sa frankovačko - klerikalne stranke vodi, mi se ni ovom nedopuštenom postupku DHSP ne čudimo, niti on može da nas uvredi. U pristojnom svetu se svako udruženje, bar u zvaničnim aktima naziva tako, kao što glasi njegov zvanični naslov; dok udruženje vaspitača omladine, koje bi trebalo da prednjači u dobrom ponašanju, govori sa izvesnim prezrenjem o Jugosokolu, umesto o Savezu Sokola K. J., ili o sokolskim društvima.

Posve je prirodno da se sokolstvo ni te inkvizitorske zabrane ne boji, ali se postavlja pitanje, nije li time društvo i te kako prekoračilo svoj delokrug? I kad se pod formulom „prekoračenja“ delokruga raspuštaju čitave sokolske župe, hoće li se postupiti i prema ovom društvu? A treba postaviti i pitanje merodavnim faktorima, u banovini Hrvatskoj i u državi Jugoslaviji, — do čega će to dovesti i kakvi će nemogući društveni odnosi nastati u našoj zemlji, dopusti li se da pojedina udruženja, i to još staleška, počnu stvarati ovakve nedopuštene i protuzakonske zaključke o međusobnom bojkotovanju?! Ne vodi li to u otvorenu mržnju svih protiv svakoga, i u stvaranje atmosfere za neku vrst društvenog rata?

Једна значајна и јевтина књига

ВЕЛИКО ЗАВЕШТАЊЕ ВЕЛИКОГ КРАЉА

Савез Сокола К. Ј. објавио је последњих дана врло значајну, потребну и корисну књижицу „ВЕЛИКО ЗАВЕШТАЊЕ“, у којој су сакупљене ИСТОРИСКЕ ИЗРЕКЕ ВИТЕШКОГ КРАЉА АЛЕКСАНДРА УЈЕДИНИТЕЉА.

Та књижица треба да се продаје чланству и народу на дан годишњице смрти

Витешког Краља Ујединитеља, 9 октобра о. г. ЦЕНА ЈОЈ ЈЕ САМО ЈЕДАН ДИНАР, тако да је могуће сваком члану да откупи један комад.

Ова књижица је по сабрањим Краљевим мислима прави СОКОЛСКИ НАЦИОНАЛНИ КАТЕХИЗИС, па је њено растурање велика наша, соколска дужност. **СТОГА СЕ ПОЗИВАЈУ СВЕ ЖУПЕ ДА НАМ ОДМАХ ЈАВЕ КОЛИКО ПРИМЕРАКА МОГУ РАСТУРИТИ** међу своје јединице, како би им се могле књиге одмах послати, да би их на време растурили. Уз наруџбу треба послати, или новац, или изјаву да, за одговарајућу суму, Савез може задужити жупу на рачун помоћи. Књига је штампана **ЂИРИЛИЦОМ, ЛАТИНИЦОМ И СЛОВЕНАЧКИ.**

Соколска жупа Мостар јавила се прва са наруџбом књиге, купивши 2.000 примерака, које ће распродати својим јединицама. Жупа напомиње, да је ово прва поруџбина, а чим књиге буду распродане, наручиће нове. Очекујемо да ће и остале жупе следити примеру Мостара!

radi za dobro naroda, iako je često nailazio na nerazumevanje.

Na poslednjem putu ispratili su ga rabski Sokoli u punom broju, a brojni govornici su veličali njegove zasluge, na kojima će mu jugoslovenski Rab ostati večitо zahvalan! Koliko je pak bio mržen od tuđih slugana, svedoči žalosni ispad u Supetarskoj Dragi, gde su neki tipovi, u znak radosti nad smrću velikog sokola i Jugoslovena, istakli zastavu... Sav nacionalni Rab osudio je ovaj sramotni čin, a sledbenici Jose Bakote ostali su još čvršći u radu za njegove ideale.

Zakletva Kralju

Prode zloslutno leto. Sunce nam sprži njive.
I bistri izvori staše planinske vode žive!
At gladan grize kamen, bik peni i buca mede
Po mesečini vučica vije od ljute žede.
Na grešnu zemljinu koru svetačka krv se prosu.
Mi otkup nismo dali. Zato je krvavu rosu
letos zateko mnogi na crnom sparenom plodu!
zato i vosak prska po hladnom crkvenom podu.
Slukte gorštaci stari. Kraljeva duša nije mirna!
Bdenija čate sveta. Bosiok, tamjan, izmirna
zasiplju carsku sliku. Zleudu, potonju paru
skidaju iz čadave grede, da na oltaru
svečicu prislуже skromnu, pokoj Kraljevoj duši.
Zadrhta zemlja. Kandila zveče kao da se ruši
stari hram. Mučenik Kralj se ukaza narodu svom,
lep je kao živ, osmeħ mu blag ozari Božiji dom.
Desnicom pritište srce, padaju kapljice krvi,
Seljaku prozbori svome od svih Kraljeva Prvi:
Drugovi moji divni iz teških nevolja rata!
Junaci! Svakoga od vas Ja ljubljah ko brata!
Da li čuvate krvlju i znojem stečeno delo?
Je li i sada za borbu spremno srce vam vrelo?
Mogu li spavati mirno pod svodom svog Oplenca,
dok stasa junačka snaga Petra Mi Sina Prvenca?
Krše se žuljave ruke, nadimlju maljave grudi,
jecaju žene, oči se vlaže u starih ljudi.
Seljaci molitvu zbere i tešku kosovsku kletvu:
Nek blagoslovenu nikad ne sačekamo žetvu!
Ne videla rala zemlja nam orna
neka ne mane nikada kosom čila, odmorna
mladina naša preko zelenih cvetnih livada,
ako Amanet Kraljev seljački narod izda ikada!
Počivaj mirno, Petrov Sine, Petra Drugoga Oče,
seljaci Tvoji poslednju kap će krvi da toče,
da Jugoslavija večito bude jedna i cela,
i da nikada ne klone krilo Orla nam Bela!
Ko u njih takne na domu ili sa tuđih strana,
gavranu vranom i orlu surom postaće hrana!
Čelik i oganj pašće mu na dom na stado i stog,
Veliki Kralju, i nama tako pomogo Bog!

DOBROSLAV JEVDĚVIĆ

Pažnja čitaocima!

U našoj administraciji postavljen je princip, da se u buduće „Sokolski Glasnik“ šalje samo pretplatnicima, to jest samo-onima, koji su pretplatu podmirili, pa je ovaj broj štampan samo u onoliko primeraka, koliko imamo pretplatnika, koji su platili pretplatu. Zbog toga neka niko ne zamera, ako mu je iz ovih, principijelnih razloga, obustavljen list.

U ovom broju **PRILOŽILI SMO ČEKOVNU UPLATNICU**, pa ko želi da mu se list u buduće dostavlja, neka nam doznači dugujuću pretplatu.

Uvereni smo da će prijatelji sokolske štampe odobriti ovaj korak da i u ovom pogledu uspostavimo red u našoj administraciji.

KOŠARKA U BOROVU

U nedelju 29. o. m. održavaju se u Borovu prve Savezne utakmice u košarci. Interesovanje je živo, te su već prijavljene vrste iz župa Beograd, Karlovac, Osijek, Petrovgrad, Sušak i Zagreb. Kako se košarka igra u nekim župama duže vremena, to se predviđaju žive i uzbudljive igre, koje će predvesti tehnički doterane i izvežbane vrste. Dosadašnji prvak još od 1935. godine, je Sokolsko društvo Zagreb II, koje će i na ovim utakmicama nastupiti u svima kategorijama, a koje je zastupalo Savez SKJ na jevesokolskom sletu u Pragu. X se očekuje da će i na ovim utakmicama pokazati doteranu i lepu igru. Ozbiljni su kandidati za prvaka Sušak, Beograd i Zagreb, te će njihove međusobne borbe rešiti pitanje boljega. U subotu Načelnništvo SSKJ drži tečaj za košarku i odbojku na koji mogu župe poslati po dva brata ili sestre, a u ponedjeljak održaće se ispiti za savezne sudije u košarci i odbojci. Organizaciju takmičenja provada Načelnništvo SSKJ uz pomoć sokolskog društva Borovo.

Sokolstvo i ovaj puta dokazuje, da korača sa vremenom, i uvadanjem novih tekovina telesnog vežbanja prednjači svima. — Tko može, neka dođe da vidi te utakmice! Vratite se zadovoljan!
Marijan Maržan

SMRT JOSE BAKOTE

Prošli mesec umro je u Rabu, u 75. godini života, neustrašivi sokolski i jugoslovenski borac, **Jose Bakota**, čije ime je bilo poznato, ne samo obožanima Hrv. Primorja, već i širom domovine, naročito posle 1888. godine, kada je poveo ljutu borbu da rabsku opčinu dobiju u svoje ruke Hrvati. Svojom neustrašivošću i temperamentom potpuno je uspeo u toj, kao i u ostalima borbama, koje je poveo protiv tuđinske vlasti. I zaista, na izborima 1894. pobeđuju Hrvati, a Bakota je bio izabran i u dalmatinski sabor, gde se isticao odlučnim stavom i patriotizmom.

Svaka rodoljubiva akcija dobijala je njegovu potporu i saradnju. Godine 1910. osnovao je Sokolsko društvo, kome je ostao veran do smrti. Posle oslobodjenja ovih krajeva još aktivnije

IZ SLOVENSKEG SVETA

IZ ČESKOMORAVSKOG PROTEKTORATA

Prošle nedelje je održana, na Staromjetskim Namjestima u Pragu, velika svečanost prisega nemačkih SS četa, kojom prilikom je državni sekretar, K. H. Frank, bivši vođa sudetskih nemaca, održao govor. G. Frank je u svom govoru pozvao pripadnike SS četa, da veruju u moć nemačkog Rajha i u volju njegovog Vode, pa je slavio velike uspehe nemačkog oružja u ovom ratu. Kazao je zatim, da nisu ni dve godine prošle, što je Voda razbio državu, koja se zvala »Čehoslovačka«, i koja je do guše bila naoružana protiv Nemačke. Zatim je stare nemačke carske zemlje, Češku i Moravsku, ponovo prisajedinio Rajhu, čime je za svu vremena taj važni, politički i strategijski prostor bio oslobođen nemira. Prisega se vrši na ovom istorijskom trgu, koji je važan za razvoj Rajha, ali na kome je, kroz prošlih 20 godina, bilo toliko govoreno protiv Nemačke i protiv nemačkog duha

ovih zemalja. Pripadnici SS četa imaju u ovim zemljama naročite dužnosti. U ratnim vremenima vrede ratni zakoni! Baš tu, u zemlji gde svaki dan stotine hiljada tuđeg naroda, kritički, a delom i neprijateljski, prati sve što je nemačko, moraju pripadnici SS četa, naročito savesnošću vršiti svoje dužnosti. Kada bi opet nekojim češkim fantasmama palo napamet, da ruše mir i poredak SS čete imaju pre svega dužnost, da protiv takvih neprijatelja nastupe najoštrijim sredstvima!

ČESI I POLJACI NA STRANI

Engleski listovi javljaju, da je u Kairo, glavni grad Egipta, stigao ekspedicioni korpus za Palestinu, koji se sastoji iz nekoliko hiljada čeških i poljskih legionara. Isti listovi javljaju, da je preko Poljske dospela u Indiju jedna grupa od tridesetak čeških avijatičara, koji se sada nalaze na putu u Evropu, da se priključe češkim legijama u Engleskoj, ili na bliskom istoku.

Fobednička vrsta društva Šabac, koja je osvojila pehar Sok. župe Beograd (vidi str. 4)

РЕЗУЛТАТИ УТАКМИЦА У ОДБОЈЦИ СОКОЛСКЕ ЖУПЕ БЕОГРАД

У Београду, у недељу 15. о. м., одржане су жупске утакмице у одбојци и међужупске утакмице. Утакмице су одржане на летњем вежбалишту соколског друштва Београд II, у Горњем граду, на Калемегдану, које је било за ову прилику нарочито удешено да се истовремено могло играти на 4 терена.

Публике је био велики број. Резултати су следећи:

Старија браћа — I коло: Београд матица: Бгд VII 2:0 (Бгд VIII није дошао на утакмицу); Стара Пазова — Руски Бгд: 2:0; Бгд I — Бгд III 2:0 (Бгд III није дошао на утакмицу). 2 коло: Бгд I — Стара Пазова 2:0. У финалама су се нашли Београд I и Матица. Са тешком муком Београд I је у веома интересантној игри победио матицу са 2:1 и тиме освојио првенство жупе у овој категорији. У врсти Бгд I играли су: Чупић М., Рабреновић, Мадачки М., Деретић, Радовановић и Чупић.

Чланови — I коло: Београд II — Ердевик 2:0; Бгд VIII — Ср. Митровица 2:0; Бгд VII — Бгд VI 2:0; Земун матица — Бгд матица 2:0; Бгд I — Стара Пазова 2:0; Земун Руски — Бгд Руски 2:0; Бгд III — Земун I 2:0; Ердевик — Митровица 2:0.

II коло: Бгд II — Бгд VIII 2:0; Земун матица — Бгд I 2:0; Бгд VII — Земун руски 2:0; Бгд III — Ердевик 2:0;

III коло: Бгд II — Бгд VII 2:0; Бгд III — Земун матица 2:0.

У финалама су се састали Бгд II и Бгд III. После необично живе и интересантне игре, тек у трећем сету Бгд II (Стефановић С. — Марковић, Илић, Лазаревић, Јовановић и Стефановић Р.) успео је да савлада врло добру екипу Бгд III. Овом победом Бгд II је постао првак жупе за ову годину.

Чланице — У овој категорији такмичило се свега 5 друштава. Земун матица — Ст. Пазова 2:0; Бгд III — Бгд II 2:0; Земун матица — Бгд I 2:1; у финалама победила је врста чланица Бгд III са резултатом 2:1. Победничку врсту су сачињавали Недељковић А. — Лукић — Стефановић С. — Недићева — Недељковићева Ј. — Стефановићева.

Мушки нараштај — Бгд II — Бгд VIII 2:0; Бгд VI — Бгд матица 2:0; Бгд I — Бгд руски 2:0; Панчево — Земун матица 2:0; Бгд III Стара Пазова 2:0; Бгд II — Бгд IV 2:0; Бгд III — Бгд I 2:1; Бгд II — Панчево 2:1. У финалама нараштајци Бгд II (Илић, Фрушић, Гвоздић, Стајнов, Дамњановић, Мојевић) победили су нараштајце Бгд III.

Женски нараштај — Такмичило се свега 5 друштава: Бгд матица, I, II, III и Панчево. После међусобних борби нараштајке Бгд III освојиле су првенство жупе. Друштво су репрезентовале: Поповићева О., Поповићева Р., Ковачевићева, Ромулова, Малетићева и Аксентијевићева.

ЗАГРЕПЧАНИ ПОБЕЂУЈУ НА МЕЂУЖУПСКИМ УТАКМИЦАМА

Истог дана по подне одигране су међужупске утакмице у одбојци. У овоме такмичењу учествовале су соколске жупе Љубљана, Марибор, Цеље, За-

греб, Београд и екипа чланова сокола са Приморја.

Мушки нараштај — Нараштајци соколске жупе Марибор такмичили су се са својим друговима из соколске жупе Београд, победницима са преподневних утакмица. У веома интересантној игри млади Мариборчани успели су да у два сета побеле Београђане са резултатом 15:7 и 15:12.

Чланови — После нараштајских утакмица почело је такмичење чланова. У првом колу сусрели су се такмичари: Загреб — Љубљана 2:0; Марибор — Београд 2:1; Цеље — Соколи са Приморја 2:1; Љубљана — Соколи са Приморја; Загреб — Цеље 2:0;

У финалама су остали да се боре за прво место екипе соколских жупа Загреб и Марибора. Обе врсте биле су потпуно дорасле једни другима па је игра била веома интересантна. Београдска публика не памти да је одавно имала овакав сусрет. Све до пред сам крај игре није се могло проценити ко ће да победи. Први сет се завршио резултатом 15:10 за Марибор али у другом сету Загреб се поправља и завршава игру са резултатом 15:7. У трећем сету се развила веома жива игра. Пазило се на сваки сервис. Најпосле игра се завршила са крајним резултатом 16:14 за Загреб.

Својом победом над Марибором врста жупе Загреб освојила је пехар брата Митровића, јувелира, члана Стручног одбора жупе Београд.

Б. Р. Ристић

Рад у Соколском друштву Вршац

За време великога распуста, соколски се рад врши ван вежбаоница, у слободној природи, у логоровању, пливању, купању, на излетима итд. **Соколско друштво Вршац**, месеца јула, подузело је једнодневни излет у вршачка брда која су јединствена у Банату. На том излету било је спојено угодно са корисним, јер су четворица браће — чланови друштвеног управног одбора, предвођена братом начелником, попела се на т. зв. Ђаков Врх, где би се лепо могао уредити соколски логор кроз време школског распуста, за млађе категорије. Са врха са ког се отвара прекрасан видик на све стране, браћа су пошла стрмом низбрдицом до извора питке воде, која би могла да послужи за потребе логора, па су затим заобилазним путем дошла до т. зв. Превале, где су затекла остале излетнике у песми, свирци, игри и разоноди. Није умањкала игранка банатског кола као ни одбојка. Предвече вратили су се излетници, ведри и насмејани у Вршац, певајући родољубне и соколске песме.

Друштво је прославило на свечан начин Рођендан свога Старешине. Ујутру обављена је пред соколском вежбаоницом соколска смотра, после чега је пошла соколска поворка под друштвеном заставом у соколану на свечану седницу којој је присуствовало, уз остале националне изасланике и корпорације и целокупно градско веће, наша

ДОГАЂАЈИ У SVETU

Ваздушна борба између Немачке и Велике Британије наставља се, више или мање истом жестином. Sредином прошле недеље немачки нападачи су били нешто попустили, али су последњих дана опет порасли, док се са енглеске стране јавља, да се врше свакодневни нападачи на луке и железничка чворишта у Француској, како би се тиме спречила немачка инвазија у Englesku. Од назад два дана врше се обојани жести нападачи на London и Berlin, који показују да је ваздушни рат ушао у најжастро фазау.

Што се **инвазије Engleske** тице, све више се јављају гласови, да Немачка не намерава, бар за сада, да приступи тој операцији, већ да постоји план, да се ратна активност пренесе на друго подручје и то у првом реду на Sредоземно море, на Африку и на блиски Istok. Немачки листови ипак најјављују, да ће се ваздушне операције против Londona и Engleske наставити истом одлучношћу, као стоштрука одмазда за енглеско бомбардовање Berlina и Немачке. Engleski краљ Dorde је одржао пре неколико дана говор, у коме је нарочито подвукао висок морал londonског становништва и казао, да се зидови londonских кућа могу порушити, али да се дух народа никада неће сломити.

У вежи са појачањем ратних операција и њиховим преношењем на нова бојишта, од велике је важности била **посета немачког министра спољних послова, von Ribentropa у Rimu**. О тој посети није објављено никакво званично саопштење, али по свему изгледа, да се радило у првом реду о што интензивнијем наставку рата против Engleske, нарочито у Africi, као и о томе да се утврде смернице будућег уређења Evrope,

нарочито на југоистоку и на афричком континенту. Тврди се, да је било говора и о држанју **Tурске и Grčke**, за које се мисли да су још увек врло склоне енглеској политици. За најскорије време најјављена је посета италијанског министра спољних послова, **grofa Ciana**, Berlinu, на којој ће се наставити разговори започети у Rimu.

Посета шпанског министра спољних послова, Sunjera Berlinu пружила је доказ да Шпанија појачава веze са силама осовине, а неки италијански листови су тврдили да предстоји улазак Шпаније у рат на њиховој страни. Шпанска званична агенција је демантовала те вести о уласку Шпаније у рат.

Pre tri дана дошло је до **нападаја на francusku luku Dakar**, на западној обали Африке, који још није завршен, и који може да изазове далекосежне компликације не само између Француске и Engleske, већ и између зараћених сила. Пред луку Dakar дошле су неке бивше francuske ладе, које припадaju генералу De Golu, и тражиле да се град преда; али је заповедник Dakara то одбио. На то је дошло до бомбардовања вароши, а као што неке вести тврде, и до неуспелог покушаја искрцавања. Meђутим су енглеске ратне ладе, које се такође налазе пред Dakarom, uputile вароши ultimatum, да се преда иначе ће га бомбардовати. Francuska посада изгледа да је odbila и тај ultimatum, па су британски brodovi бомбардовали Dakar. У последњи час стижу вести да је генерал De Gol издао прокламацију да обуставља нападaj не жедећи даљње проливање крви, док protuslovне вести тврде да се Dakar налази у рукама Engleza, а друге да се налази у рукама Francuza. Као одмазду за бомбардовање Dakra, јавља се да су francuski avioni бомбардовали Gibraltar.

Operације око Dakara имају за циљ, да podupru pokret генерала De Gola у francuskim kolonijama. Читава centralna francuska Afrika већ се изјаснила за тај pokret, а Velikoj Britaniji је stalo да му се прикључи и Alžir, са Tunisom и Senegalijom, zbog strateške važnosti тих krajeva, obzirom на eventualnost преношења ратних операција, са стране сила осовине, на Африку. Лука Dakar је најважније francusko пристаниште у Africi и врло је важна за осигурање енглеске моћи у Sредоземном moru.

Položaj на daleком Istoku postaje такође све zamršeniji. Francuska vlada је била присиљена да popusti Japancima у питању Indokine и да dozvoli, да japanske čete predu преко њеног teritorija, како би mogle lakše svladati Kinu. Japan се doduše obvezao да neće dirati у integritet Indokine, али ни у Londonu ни у Vashingtonu не veruju у та obećanja. Posve је prirodno, да је iskrcavanje Japanaca у Indokini izazvalo nezadovoljstvo у kine-

Просветни Одбор. Седница је решавала разна питања: дежуррање за време вежбе свих категорија, одржавање говора пред врстом, оснивање луткарске секције, говори на соколским селима у соколани, нараштајцима, итд.

Закључено је, да се што достојније комеморира 9 октобра, када ће бити позвано целокупно чланство и национално свесно грађанство у Просветну соколану.

Јос. Баћих

ским круговима који су већ нагомилали велике čete на граници да са своје стране такође провале у Indokinu и да се odupru Japancima. Али исто тако муџан utisak је izazvao ovaj događaj Americi, тако да се већ говори о jačim represalijama Amerike против Japana. Obzirom на све veću agresivnost Japana на daleком Istoku и на угроženost koja odatle sledi за američке Филипине, за holandsku Indiju, и за британске поседу, američка и британска vlada су pristupile врло tesnoj saradnji, čiji plod изгледа да је **ustupanje велике британске луке, Singapura, на употребу Americancima**. Тврди се čak, да је američка flota već otplovila за Singapur, што izaziva ogorčenje у Japanu; тако да постоји bojazan да napetost између Japana и Amerike на daleком Istoku не poraste још више и да не dovede до jačih sukoba.

Opčenito се пита, kakav је stav Rusije у свим овим питањима, али moskovска štampa не daje о tome никаква директна mišljenja; а неки њени листови пишу čak, да Sovjetska Rusija нема никаквог интереса, ни за imperijalističке утакмице на Балкану, ни на daleком Istoku.

У **Švajcarskoј** је došlo до врло значајне unutrašnje političке афере, time što је pretседnik republike, Pilet-Golaz, primio у audijenciju pretstavnikе t. zv. Narodnog pokreta, koji pretstavljaju struju, sklonu nemačkom nacional-socijalizmu, а protiv kojih је švajcarsка vlada preduzimala oštre mere. Pretседnik republike изјавио је да ih је on primio у audijenciju zato, što су željeli да му изјаве, да oni ostaju на gledištu nezavisnosti Švajcarske, te да ni od koga из inozemstva не primaju ni potpore ni instrukcija; а уз uslov да samo то objave у novinama. Međutim су pretstavnici Narodnog pokreta dali obavest, да pretседnik „odobrava Narodni pokret“, што је izazvalo ogromno uzбуђење у читавој švajcarskoј javnosti.

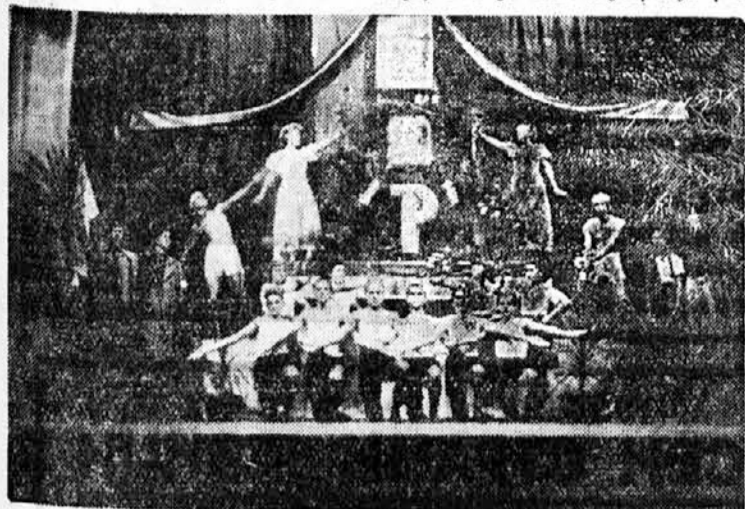
Ma да је pretседnik republike demantovao те tvrdnje, pretstavnici raznih političkih grupa у parlamentu су osudili и samo primanje у audijenciju pretstavnikа Narodnog pokreta, koji су pokazali takvu neloyalnost. У tome су се složile sve grupe, počevši од socijalista до katolika, као i pretstavnici svih narodnosnih skupina у Švajcarskoј. Mnogi су govornici tražili, да pretседnik republike povuče konzekvence zbog svoje greške, јер smatraју да primanje pretstavnikа Narodnog pokreta у audijenciju pre znači političko uznemirivanje, nego li umirivanje. Švajcarsка hoće да ostane potpuno nezavisna и neutralna, и treba да ukloni sve one, koji mogu да naškode том njenom stavu. Svetska štampa ističe, да је time doživio неуспех pokušaj, да се politika Švajcarske vodi у nacional-socijalističkom duhu.

Voda engleske kupovne komisije у Americi dao је изјаву, prema којој је Engleska до сада učinila у Americi narudžbe ratnog materijala, у износу од 500 milijuna funti (100 milijardi dinara). Do sada је од toga otpremљена samo jedna četvrtina. Što се тице potpore Kanade, она poseduje корпус од 26.000 pilota и radio-telegrafista, koji će бити стављени на raspoloženje odbrani Velike Britanije.

Ne bacajte ček, koga ćete naći у današnjem broју, već odmah POŠALJITE PRETPLATU!

Sve sokolske jedinice u Jugoslaviji najsvečanije su proslavile Kraljev Rođendan

(Svršetak iz prošlih brojeva)
I kršna Lika dočekala je i proslavila dostojanstveno Kraljev dan, paljenjem kresova, iluminacijom sela, bakljadama itd. Sokoli su svuda prednjačili. U Gospiću su naša braća studenti Obradović, Lapčević, Maksimović i Ljubojević zapalili veliki kres na velebitskoj Visočici, koji se vi-

Са прославе Краљевог рођендана у Дугареси

deo i u najudaljenijim selima. Svečanoj sednici prisustvovali uz brojno članstvo i delegati mesnih škola, predsednik okružnog suda, g. Dr. Ferdo Čulinović itd. koje je pozdravio brat M. Mešing, profesor. Program je izveden uz manifestacije za Kralja i otadžbinu, jednako kao i na večernjoj akademiji, koja je također bila odlično posećena i izvedena.

Sokolsko društvo Kreka krunisalo je proslavu otvaranjem spomenčesme, podignute u okviru ru Petrovč petoljetnice, čime je mnogo pomognuto meštanima, jer su dobili uređen i zdrav izvor pitke vode. Otvaranju, kao i svečanoj sednici, kom prilikom je govorio starešina, brat Stefačić, prisustvovali su veliki broj sokola i seljana. Uveče je priredeno besplatno sokolsko selo, sa igrankom, koje je bilo rekordno posećeno.

I u Beočinu su Sokoli najsvečanije proslavili Kraljev rođendan, iako su bile vanjske manifestacije zabranjene. Sa blagodarjenja u crkvama krenuo je sa sokolima i sav narod na svečanu sednicu, koju je otvorio starešina Ozrenović. Program je izveden uz burne ovacije i završen pevanjem »Oj Slovenic«.

Knjaževački sokoli uzeli su učešća u bakljadi zajedno sa vojnicima 14 puka Kralja Petra II, a na praznik došli su u punom broju posle blagodarjenja na svečanu sednicu, gde su pred lepim brojem prisutnika govorili o značaju dana braća Bošković i Martinović. Sestra tajnik pročitala je saveznu poslanicu. Ostali program izveden je na opšte zadovoljstvo.

Sokolsko društvo Kuršumlija priredilo je na Kraljev rođendan takmičenja u trčanju, koja su potpuno uspešna. Najbolje se sviđela trka »Šesti septembar«, koja je oglašena stalnom i održavaće se svake godine. Prva mesta u raznim vrstama trčanja ostali su braća Mijajlović Dušan, Miljković Zivojin, Pešić Bora i Žijaković Stojan, kojima su podeljene diplome i novčane nagrade na večernjoj akademiji u Sokolskom domu, koja je kao i takmičenja, bila odlično posećena.

St. Zbogar

Sokolsko društvo Jajce otpočelo je također proslavu paljenjem kresova po okolnim bregovima.

vima. Svečanoj sednici prisustvovali je mnoštvo građanstva i sokola, te pretstavnici skoro svih društava.

I sokolski i nacionalni Ogulin svečano je dočekaio saveznu štafetu i najsvečanije proslavio Šesti septembar. Po opštem mišljenju, ovo je bila najuspešija pro-

slava poslednjih godina. Smotri članstva je kao i svečanoj sednici uz Sokole prisustvovali i veliki broj građanstva, kojima je održao prigodan govor br. Vladimir Pavić. U dupkoj punoj sokolani održana je, naveče, svečana akademija, sa nastupom sviju kategorija. Od mnogobrojnih tačaka, koje su izvedene sa velikim uspehom, morala je »Češka beseda« biti ponovljena.

Rumski sokoli također nisu zaostali iza ostale braće u opštem slavlju. Kao najjača organizacija u Rumi, oni su snažno manifestovali za svoga Starešinu i Vladara na sokolskim priredbama. O značaju dana govorio je starešina društva, br. Dr. Petar Jović.

U Karlovcu su brojni sokoli u 3 sata noću dočekali i pozdravili saveznu štafetu, a na veče je priredena svečana akademija, na kojoj je govorio starešina Dr. Josip Variola, a prosvetar Branko Frelj pročitalo je saveznu poslanicu. Sve tačke izvedene su na opšte zadovoljstvo, napose sletske vežbe i vežbe na spravama. Puna dvorana često se orila od oduševljenih poklika za sokolske i jugoslovenske ideale.

Sokolsko društvo Breza organizovalo je veličanstvenu bakljadu u kojoj su učestvovala sva mešna nacionalna društva i brojno građanstvo. Povorka je prošla ulicama uz pesmu, pucnjavu i klicanje, dok su na okolnim bregovima plamteli Kraljevi kresovi i bacan vatromet. Povorka je završena svečanim selom u Sokolskom domu, pred kojim je održan prigodan govor. Posle blagodarjenja održana je smotra i svečana sednica, kojoj je uz sokole prisustvovali i neobično velik broj meštana.

Sokolsko društvo Dugaresa priredilo je noćni izlet u Karlovac sa 23 štafeta trkača, koji su prugu prešli bez smetnji. Kod svečane mise prisutno je bilo celokupno članstvo, također i kod smotre na koju je došlo 135 lica, i svečanost sednice, koju je otvorio starešina br. Kratochvil prigodnim patriotskim govorom. U subotu, 7. m., priredena je svečana akademija sa biranim programom, od kojih se napose sviđela alegorijska slika »Mladi Kralj«. Sokolana je bila napunjena do poslednjeg mesta rodoljubivim građanstvom.

ČITAJUĆI NOVINE...

Nema dana da zagrebački listovi ne objave neki »prekid svake veze«, nekog hrvatskog društva, makar kakvog, sa nekim srpskim ili jugoslovenskim društvom, ili savezom. Sve to sa krupnim i zvučnim ratničkim rečima, kao napr: »Hrvatski filatelistički savez prekida svaku vezu sa Jugoslovenskim filatelističkim savezom i svima njegovim članovima«, — »Hrvatski filatelistički savez jedini je legitimni predstavnik filatelističkih društava u državi i inozemstvu«, — »Pozdravljajući samostalnost hrvatske filatelije, Savez apelira na sve hrvatske filateliste, da se u čvrstim redovima okupe oko njega«, itd.

I šta li prema ovom plamenom filatelističkom prekidu, znači prekid diplomatskih veza između Velike Britanije i Nemačke?!

Ljubljanski »Slovenec« objavljuje dug članak, u kome traži, da se na ljubljanskom univerzitetu ustanovi katedra za telesno vaspitanje. Kao argument za svoj zahtev (koga i mi najiskrenije odobravamo!) navodi i činjenicu, što u Ljubljani i okolini postoje »sokolska igrališta i vežbaonice«, i što je »za jugoslovenske prilike, slovenačka telovežbena, sportska i planinarska tradicija vrlo dragocena«.

Sve je to tačno. Ali za tu slovenačku telovežbenu tradiciju, na koju se »Slovenec« tako velikičudno poziva, najveću, i gotovo jedinu zaslugu ima slovenačko sokolstvo, što »Slovenec« velikodušno prešućuje... A najbolji dokaz za to su mnogobrojna sokolska vežbališta i vežbaonice, koje ipak nije mogao da prečuti, jer bez njih ne bi uopšte imao argumenta za svoj zahtev.

»Seljačko kolo« piše o ilegalnim FRANKOVAČKIM KARTAMA »VELIKE HRVATSKE«, koje šire neprijatelj naše zemlje, a prema kojima bi u tu Veliku Hrvatsku ušla i Slovenačka i čitava Vojvodina, Bosna i Crna Gora, sa Novim Pazárom i Raškom!...

»Van te velike Hrvatske ostala bi pretkumanovska Srbija i Južna Srbija bez Raške. Razumije se, Istre i Zadra u Dalmaciji, frankovci ne traže od Italije. Tako bi u toj Hrvatskoj bilo oko 10 miliona duša, sa manje od 4 miliona Hrvata. Čak kad bi svi muslimani rekli da su Hrvati, ne bi u toj Hrvatskoj bilo ni polovica Hrvata! Ko da vodi računa o ovim planovima iz frankovačke ludnice?«

Mi ipak mislimo da treba i te kako voditi računa! Jer, ma koliko da su ratni događaji čitavom svesnom hrvatskom svetu otvorili oči, šta znače protektorati, za koje frankovci rade, — tudinska propaganda je ipak neumorna u podupiranju frankovačke ludnice.

Nemačka štampa je objavila nedavno članak dr. Frica Tajla o osnovama BUDUĆEG UREĐENJA EVROPE. Članak je preneo i »Deutsches Volksblatt«, u Novom Sadu, ali ga nisu preneli ni »Hrv. pravo«, ni »Hrv. gruda«, ni »Hrv. straža«, koji inače redovno prenose članke nemačkih listova.

U tom članku se kaže, da će »nestati male minijature države, koje nisu mogle da žive i koje su susednim velikim državama uzimale svaku mogućnost slobod-

nog kretanja«. Ipak mogu i male države sa pouzdanjem gledati na rad osovine, u cilju delinitivnog uređenja Evrope.

»Ali i pored toga države osovine neće moći uzeti u obzir nacionalističke želje malih naroda, u koliko bi one bile opravdane samo njihovim nacionalnim i kulturnim životom, a ne bi vodile računa o privredi i saobraćaju«.

Povodom otvaranja novih gimnazijskih zgrada u Splitu, održali su govore dva direktora i dva sveštenika. Pročitali smo te govore u »Novom dobu« i utvrdili, da su oba direktora (od kojih je jedan već odavno poznat kao pristalica HSS, a drugi kao izrazit katolik!) u svojim govorima kazali neku reč i o Jugoslaviji, te o ljubavi i slozi sa braćom Srbima, pozvavši dake da se na primeru drugih pouče, kamo dovede nesporazum. Međutim, ni jedan od obojice sveštenika nije ni reči kazao, ni o toj ljubavi i slozi, ni o jugoslovenskoj državi, koja je obe te zgrade sazidala i u kojoj jedino mogu da posluže svojoj svrsi.

Po tome se najbolje vidi, otkuda nas bije vetar nesloge i mržnje...

»Hrv. straža« oštro napada neke plivače, članove kluba »Jug« iz Dubrovnika, što na utakmici Hrvatska—Mađarska nisu hteli da nastupe sa hrvatskim grbom na grudima; pa traži da im se zabrani svaki nastup u Hrvatskoj. Međutim taj isti list, u tom istom broju, napada Srbe iz Čapljine, što traže da njihova opština, pored hrvatske, poštuje i državnu zastavu.

Prema tome bi državna zastava trebala da bude prepuštena bilo čijim uvredama, a da zato nikome ne bude zabranjen nastup u Jugoslaviji, dok naprotiv Srbi i Slovenci moraju da nastupe sa hrvatskim grbom, ako neće da budu sasvim bojkotovani.

Mi smo uvereni, međutim, — kad se u banovini Hrvatskoj ne bi dogadale tollke povrede državne zastave, da se niko ne bi protivio ni hrvatskom grbu. I to je stanje, za koje bi trezveni i dobronamerni ljudi trebali da rade. Ali »Hrv. straži« nije ni izdaleka stalo do poštivanja hrvatskog grba, koliko do — nepoštivanja državne zastave...

Dubrovačka »NARODNA SVIJEŠT«, koja tvrdi da je katolički list, piše sa oduševljenjem o velikom premeštaju nastavnika — jugoslovena u banovini Hrvatskoj; pa se u »hrišćanskoj ljubavi« ne zadovoljava tim progonima, već

traži da se ti nastavnici maknu uopšte sa škola u banovini Hrvatskoj, te da se »sa njima obračuna«.

Kao što se dakle vidi, zagrebački vlastodršci ni ovakvim progonima ne uspevaju da nadlicitiraju franko-furtimaše. Oni ih i ovom prilikom napadaju, tvrdeći da su premalo učinili, i traže uvek sve gore i gore postupke.

Соко́лство у Америци

После овогодншњих успешних приредаба, соко́лство у Америци почело је са припремама за велики свесоко́лски слет, који ће се одржати 1941 године, у Чикагу, као средишту словенскога живља у Америци. На слету суделоваће све словенске соко́лске организације из Америке.

Америчко соко́лство је и ове године приредило велики број логоровања за своје чланство, нараштај и децу. Ово логоровање популарно је у Америци, под именом »Соко́л Камп«. Учесници логоровања су се међусобно посећивали.

Све чешке теловежбачке организације у Америци (Америчка Обец Соко́лска, Савез радничких соко́лских јединица, католички Соко́л итд.), објавили су заједнички проглас о потреби заједничке народне сарадње и помагања владе у Лондону.

Словачки Соко́ли су имали концем јула слет у Бостону, ком приликом су открили леп Тиршев споменик, а 7 јула приредили су слет у Браебурну, са такмичењима у простим вежбама. Истовремено је одржано и велико народно зборовање. Заједно са Словачким народним одбором приредили су Штефаникову прославу, на којој су говорили и гувернер Мооре, чешки посланик Хурбан, легионар Воска и др. Словачки Соко́ли издају у Америци своје гласило »Словенски Соко́л«, који се у последњем броју опширно и критички осврће на политику у домовини.

Ljubljanska »Sokolska volja« donosi:

»Nov dokaz kako brzo je preneto sokolska misao iz češke domovine po celom svetu jeste Sokolsko društvo u St. Luisu u USA, koje su osnovali češki iseljenici 1865 godine, samo tri godine posle osnutka matičnog Sokola u Pragu. Ovo društvo je proslavilo svoju 75-godišnjicu s velikim javnim nastupom, na kome je uzelo učešća i članstvo ostalih društava iz severne Amerike.«

Sok. društvo Beočin slavi 6 septembar

Штампа о соколству

„Соколска воља“, орган словеначког соколства, објављује у броју од 20 септембра на уводном месту чланак „Наша реч“, у коме са пуним одобравањем пише о резолуцији последње пленарне седнице Управе Савеза Сокола К. Ј. У чланку се каже: „Листови, који су се толико расписали о масонској опасности за југословенско соколство, сувише су добро познати нашој јавности, као стари и задри противници соколске мисли и организације, па зато знамо, камо циљају њихови напади. Ми знамо да би њима било угодно када би соколство пласало како они свирају, али је независност соколске организације и сувише јака, а свест њеног чланства сувише велика, да би могли да подлегну кампањи листова, који по својој дужности морају да служе другим циљевима, него што су циљеви соколства. Соколство остаје непоколебљиво на гледишту народног и државног јединства, као и при свом досадашњем националном раду. За тај рад није никада требало упутства од других организација, ни верских, ни политичких, ни просветних. Наши противници би једва дочекали, када би соколство напустило своју независност и своју идеологију, и зато нас нападају. Међутим, сви његови нападаји нису донели друго, сем празних фраза и недоказаних тврђења, које је соколство најодлучније одбило.“

»BEZ VRLINA SVAKI JE SISTEM NEMOGUĆ I POGUBAN«!

»Bratstvo«, glasilo sokolske župe Osijek, donosi u 7-8 broju, raznovrsan materijal iz sokolskog života i rada, kao i članke o raznim pitanjima i veliki broj ilustracija, vesti itd. Narочито се ишче значајан уводник, под насловом: »Грађанске врлине и крпка снага«, у коме се каже по ред осталога и следеће:

„I naša država nastala je pobedom nakon mnogih i krvavih bitaka. Narod je trebao opravka i moralnog i materijalnog. I danas nakon završetka prvih dvaju decenija u slobodi, koji su trebali da uzdignu i našu snagu i naše vrline, mi zapazamo da su i nas načele mnoge mane zapadne kulture mesto da primimo samo njene dobre strane. Ima i kod nas krajeva gde je broj poroda grešno smanjen, gde je želja za bogacenjem i uživanjem izvratila osećaje socijalne pravde i razne institucije u rukama nesavesnih demagoga i šarlatana nastoje da umanje rad.“

I u ovim osudnim časovima mi ne smemo smetnuti s uma da su to oni poroci koje maršal Peten pripisuje porazu Francuske.

Isto tako ne smemo pasti u pogrešku, da pobeде na jednoj i poraze na drugoj strani pripisujemo političkim sistemima. Sistem demokracije je sistem slobode koji uzdiže pravo i dostojanstvo čoveka na stepen kulta ljubavi prema bližnjemu, na kome treba da se zasnivaju sve njene ustanove i sva njena sadržina. Tu je ostavljeno na volju čoveku da svoj život formira kako hoće ne prelazeći granice svoga bližnjega. Zato

je negde život formulisan u pesmu, a negde u dramu. Samo ni pesma se „bez tuke ne ispoja“. U mucu i radu treba tražiti sredstva za snagu i za vrline. Bez vrlina svaki je sistem i nemoguć i poguban.

Samo sistemi istine i pravde, sistemi ljubavi i čovečanskih osećaja mogu da opstanu i da stvore bolje uslove za mirnu radinost i napredak čovečanstva.

Današnji život traži tačnost i određenost“.

ПРОБЛЕМ СОКОЛСКЕ ШТАМПЕ

Часопис „Соко“, који излази у Прагу, као орган ЧОС, бележи у последњем броју, да у 41 соколској жупи, које припадају ЧОС, излазе 34 соколска листа, који су прошле године штампани у 1.350.000 егземплара, за своту од 650.000 круна. Лист се том приликом бави питањем поједностављења соколске штампе у Чешкој, па о истом предмету пишу и „Соколске новине“ те „Наш смер“. Опћенито се истиче, да издавање толиког броја жупских листова стоји врло много новача, који није рационално утрошен, те да многе жупе немају никаквог другог разлога за издавање тих листова, сем што је питање престижа или амбиције. Већина меродавних у соколству се већ изјавила, да број соколских листова треба ограничити, па том приликом и „Лидове Новине“ пишу, да тај проблем треба решити пре почетка нове године.

ODLAZAK BRATA MITE PETROVIĆA IZ OSIJEKA

Tiho i nečujno pre dva-tri meseca napustio je Osijek bivši i dugogodišnji starešina sokolske župe Osijek, brat Dimitrije Petrović. Nije potrebno iznositi zasluge br. Mite kao i rad u sokolstvu jer je njegov rad poznat svima Sokolima na teritoriji osječke župe.

Zasluga brata Petrovića je i ta, što se jugoslovensko sokolstvo održalo u Osijeku baš u ono vreme, t. j. godine 1924 kada je među pojedinim članovima društva u Osijeku došlo do tendencije da se i u Osijeku stvori Hrvatski Soko. Na toj glavnoj skupštini dao je brat Mita Petrović u ime članstva Sokolskog društva izjavu da mu je žao da je došlo do rasepa, ali da Sokolsko društvo nastavlja svoj rad, u čvrstom uverenju da će se celokupno sokolstvo u najkraće vreme naći i opet na okupu u zajedničkom radu. Brat Petrović bio je i član Savezne uprave.

Neka brat Mita ne zameri, što je iz Osijeka otišao tako da mu braća nisu priredila ni oproštajno veče, pošto je on to svakako zaslužio, ne samo svojim radom, već i time što je župskoj knjižnici poklonio mnogo lepih knjiga, kao i knjižnici sokolskog društva Osijek-Matica, gdje je po-

klonio knjiga u vrednosti oko 10.000 dinara.

Brate Mito, hvala Ti na Tvom sokolskom radu. Verujemo da si Ti još sa nama, i da ćeš Ti i dalje u svom novom mestu stanovanja, Beogradu, sokolovati!

Soko

Značajna promena imena

Doskora je izlazio u Daruvaru, središtu naše braće Čehoslovaka, list na češkom jeziku, „JUGOSLOVENSKI ČEHOSLOVACI“. Bio je odlično ureden, a kroz njegove redove stalno je provejavao pravi slovenski duh. Međutim, pre izvesnog vremena ovaj list prestao je da izlazi pod ovim imenom, pa je dobio novo ime, tako da se sad zove „NAŠE NOVINE“. Iz objašnjenja uredništva ne može se tačno ustanoviti zbog čega je došlo do promene, ali se ipak naglasio, da list izlazi u bavnini Hrvatskoj.

Veoma je karakteristično da se mogao naći neko, kome je raniji naslov smetao, pa je jednostavno naredio, možda pod pretnjom obustave lista, da se naslov lista saobrazi „u duhu vremena“...

Radničke nadnice

Prema podacima Središnjeg ureda za osiguranje radnika, radnička nadnica porasla je za vrijeme marta 1939. do marta 1940. za svega 1,69%. Dok na drugoj strani, prema službenim podacima, cena osnovnih životnih potreba narasla je za 50—100%.

»FANTOVI« SE MENJATI IME!

Organ Saveza fantovskih oteka u Ljubljani, »Krese«, je objavio u poslednjem broju belešku, u kojoj kaže, da je želja gotovo

ZA DAME

MANTLOVI haljine i bluze

NAJVEĆI IZBOR U SPECIJALNOJ RADNJI ŽENSKE KONFEKCIJE

„ТОГА“

PINKAS I KOMP. Beograd
Knez Mihailova br. 8 (ugao)

Zdravlje, snaga i lepota tela

postizava se sa telovežbenim spravama specijalne

Tvornice gimnastičkih sprava

J. ORAZEM
RIBNICA - Osnovana 1881 g.

svih članova te organizacije da se izmeni njeno ime. Većina je mišljenja, da se uzme naziv »Orel«; ali drugi smatraju da danas ne postoje više razlozi, koji su postojali g. 1906, kada je bio ustanovljen Orlovski Savez, i kad je

tu organizaciju trebalo nazvati po nekoj ptici. Danas bi možda bolje odgovaralo neko drugo ime, i zato list raspisuje anketu na sve fantovske članove, da se izjasne, kakvo bi me trebalo dati njihovoj organizaciji.

ЧАСОВНИЧАР И ЈУВЕЛИР М. МИТРОВИЋ

Теразије 22 (до Москве)

има швајцарских часовника за руку и цеп, златног накита, кристала, сребра, пехара и плакета

Браћи и сестрама попуст
Цене врло солидне. Стручан рад
Тражите цене за израду
клинаца и значака

УЏБЕНИЦИ ЗА САМОУКЕ СВИ СТРАНИ ЈЕЗИЦИ

Др. ПЕТАР ЂОРЂЕВИЋ

РУСКИ У 100 ЧАСОВА

ПРАКТИЧНИ УЏБЕНИК ЗА УЧЕЊЕ САВРЕМЕНОГ РУСКОГ ЈЕЗИКА

3.000 речи, изговор, правопис, граматика и синтакса
БРОШИРАНО 50.— ДИН. ПОВЕЗАНО 60.— ДИН.

Ж. ВУКАДИНОВИЋ

СРПСКИ У 100 ЧАСОВА

НИЗ ПРАВИЛА И ОБАВЕШТЕЊА ИЗ ПРАВОПИСА, ГРАМАТИКЕ, СИНТАКСЕ И СТИЛИСТИКЕ СРПСКОГ ЈЕЗИКА

368 страна, много цртежа, насловни лист г. Жедринског
БРОШИРАНО 50.— ДИН. ПОВЕЗАНО 60.— ДИН.

Др. А. ШМАУС

НЕМАЧКИ У 100 ЛЕКЦИЈА

3.000 речи, тачан изговор и правопис, основе синтаксе и граматике
330 страна, 100 цртежа, насловни лист Драг. Стојановића
БРОШИРАНО 40.— ДИН. ПОВЕЗАНО 50.— ДИН.

Др. А. ШМАУС

LEBENDIGES DEUTSCH

ВИШИ КУРС ЗА САМОУКЕ
Одличан избор текстова и богат речник омогућује потпуно савлађивање немачког језика. 320 страна
БРОШИРАНО 50.— ДИН. КАРТОНИРАНО 60.— ДИН.

ИЛИЈА ПЕТРОВИЋ

ЕНГЛЕСКИ У 100 ЛЕКЦИЈА

НАЈЛАКША МЕТОДА ЗА УЧЕЊЕ ЕНГЛЕСКОГ ЈЕЗИКА БЕЗ УЧИТЕЉА
3.000 речи, изговор, правопис, синтакса, граматика
БРОШИРАНО 40.— ДИН. ПОВЕЗАНО 50.— ДИН.

МИЛАН ШАРЕ

ФРАНЦУСКИ У 100 ЛЕКЦИЈА

НАЈПРАКТИЧНИЈИ УЏБЕНИК ФРАНЦУСКОГ ЈЕЗИКА ЗА САМОУКЕ
Картонирано, 340 страна, 100 цртежа, насловни лист у боји
БРОШИРАНО 50.— ДИН. КАРТОНИРАНО 60.— ДИН.

Др. ЕБЕРХАРД ТАНГЛ

НЕМАЧКА ГРАМАТИКА

НАЈПРАКТИЧНИЈИ УЏБЕНИК НЕМАЧКОГ ЈЕЗИКА ЗА ОНЕ КОЈИ ВЕЋ НЕШТО ЗНАЈУ
206 СТРАНА ПОВЕЗАНО 40.— ДИН.

ИЗДАВАЧКО И КЊИЖАРСКО ПРЕДУЗЕЋЕ

ГЕЦА КОН А. Д. Београд

КНЕЗ МИХАЈЛОВА УЛ. БР. 12